

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Barbora Novotná

Trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 5. 10. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 141 177 znaků včetně mezer.

V Chebu dne 5. 10. 2024

Barbora Novotná

Obsah

Úvod	5
1. Historie právní úpravy trestného činu krádeže v českých zemích	7
1.1. Právo zemské a městské	7
1.2. Nové právo útrpné a hrdelní Josefa I. (1708)	8
1.3. Hrdelní řád Marie Terezie (1768)	8
1.4. Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně (1787)	9
1.5. Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích (1803)	9
1.6. Zákon č. 117/1852 Ř. z. o zločinech, přečinech a přestupcích	10
1.7. Období po první a druhé světové válce	10
1.8. Zákon č. 86/1950, trestní zákon	12
1.9. Zákon č. 140/1961, trestní zákon	13
1.10. Období mezi lety 1989 a 2009	14
2. Trestný čin krádeže podle účinné právní úpravy v České republice	16
2.1. Objekt a předmět útoku	17
2.2. Objektivní stránka	18
2.2.1. Objektivní stránka první základní skutkové podstaty trestného činu krádeže	20
2.2.1.1. Způsobení škody nikoliv nepatrné	20
2.2.1.2. Krádež vloupáním	21
2.2.1.3. Násilná krádež	22
2.2.1.4. Kapesní krádež	23
2.2.1.5. Krádež na evakuovaném území	24
2.2.2. Objektivní stránka druhé základní skutkové podstaty trestného činu krádeže	25
2.2.3. Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby	26
2.2.3.1. Způsobení větší škody	26
2.2.3.2. Členství v organizované skupině	27
2.2.3.3. Spáchání krádeže za mimořádných událostí	28
2.2.3.4. Způsobení značné škody	30
2.2.3.5. Způsobení škody velkého rozsahu	31
2.2.3.6. Krádež ve spojení s terorismem	31
2.3. Subjekt	31
2.4. Subjektivní stránka	32

3. Trestný čin krádeže a recidiva	34
3.1. Historický exkurs k § 205 odst. 2 tr. zákoníku	34
3.2. § 205 odst. 2 tr. zákoníku jako samostatná skutková podstata	36
3.3. Aktuální diskuse	39
3.4. Nové pojetí zpětné krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku?	41
3.5. Statistické údaje k § 205 odst. 3 tr. zákoníku	42
3.6. Závěr a návrhy de lege ferenda	43
4. Krádež platební karty a její následné použití	45
4.1. Trestný čin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 tr. zákoníku	45
4.2. Krádež platební karty spáchaná členy organizované skupiny	47
4.3. Krádež platební karty a její následné použití	48
4.4. Závěr a návrhy de lege ferenda	49
5. Trestný čin krádeže a související trestné činy	51
5.1. Trestný čin loupeže podle § 173 tr. zákoníku a trestný čin vydírání podle § 175 tr. zákoníku	51
5.2. Trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku	51
5.3. Trestný čin neoprávněného užívání cizí věci podle § 207 tr. zákoníku	52
5.4. Trestný čin podvodu podle § 208 tr. zákoníku	52
5.5. Trestný čin zatajení věci podle § 219 tr. zákoníku	53
Závěr	54
Seznam použitých zkratk	57
Seznam použitých zdrojů	58
Název diplomové práce v českém jazyce, abstrakt v českém jazyce a 3 klíčová slova v českém jazyce	69
Název diplomové práce v anglickém jazyce, abstrakt v anglickém jazyce a 3 klíčová slova v anglickém jazyce	70

Úvod

Trestný čin krádeže je v České republice nejen nejčastěji páchaný majetkový trestný čin, ale nejčastěji páchaný trestný čin vůbec. Za rok 2023 bylo jako trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku kvalifikováno 15 809 skutků, což činí 22 % z celkové trestné činnosti.¹ V témže roce bylo pro trestný čin krádeže odsouzeno 9 884 fyzických osob a 1 právnická osoba.² Ve výkonu trestu odnětí svobody se pro trestný čin krádeže (samostatně i v souběhu s jiným trestným činem) k datu 31. 12. 2023 nacházelo 7 381 osob.³ Vzhledem k četnosti a ke skutečnosti, že se jedná o tradiční trestný čin, jehož právní úprava na území českých zemí sahá minimálně do 13. století, by se dalo předpokládat, že výklad trestného činu krádeže nebude v praxi již činit žádné obtíže, ve skutečnosti tomu však tak není. V poslední době byl trestný čin krádeže předmětem nejen odborných diskusí, když v důsledku epidemie onemocnění SARS-CoV-2 byly na základě pouhé časové a místní souvislosti i bagatelní krádeže běžného zboží v obchodech trestány v rámci zvýšené trestní sazby od dvou do osmi let. V souvislosti s touto skutečností se začalo znovu otevírat téma speciální recidivy a jejího trestání, a to nejen u trestného činu krádeže. Některé otázky stále vyvolává také jednočinný souběh trestných činů krádeže a neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, o čemž vypovídá recentní judikatura Nejvyššího soudu. Trestného činu krádeže se aktuálně dotýká i zamýšlená změna právní úpravy.

Cílem práce je provést analýzu trestného činu krádeže podle § 205 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, tedy zejména popsat a zhodnotit stávající právní úpravu a identifikovat, jak jsou znaky obsažené ve skutkových podstatách trestného činu krádeže vykládány v rozhodovací praxi soudů. Cílem práce je dále vyložit některé současné problematické aspekty trestného činu krádeže, včetně aktuálních diskusí a judikatury a navrhnout možné změny právní úpravy.

Diplomová práce je tvořena celkem pěti samostatnými kapitolami, které jsou dále členěny na jednotlivé podkapitoly.

---

¹ NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2023*. [online]. 24.6.2024. s. 6. [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2024/06/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti-SZ-za-rok-2023.pdf>.

² MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické listy trestní pro rok 2023*. [online]. 2024 [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>.

³ VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2023*. [online]. 2024. s. 124. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-vezenske-sluzby-ceske-republiky-za-rok-2023.pdf>.

První kapitola se zabývá historickým vývojem trestného činu krádeže na území dnešní České republiky, a to od 13. století do roku 2009. Nabízí pohled na evoluci skutkové podstaty trestného činu krádeže a udává příklady historických okolností podmiňujících použití trestní sazby.

Druhá kapitola obsahuje analýzu současné právní úpravy trestného činu krádeže obsaženého v ustanovení § 205 trestního zákoníku. Věnuje se typovým znakům skutkových podstat a výkladu jednotlivých pojmů, jako je *přisvojení*, *zmocnění*, *takový čin* aj., vyloženy jsou i okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Analýza je provedena s ohledem na současnou literaturu i rozhodovací praxi soudů.

Třetí kapitola se zabývá speciální recidivou u trestného činu krádeže, a to jednak z hlediska důvodů jejího zavedení do právního řádu České republiky, tak i výkladovými problémy, které znění ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku v minulosti vyvolalo. Shrnuje současnou diskuzi k tématu speciální recidivy nejen u krádeží, ale i u jiných trestných činů a plánované legislativní změny. V závěru obsahuje návrhy *de lege ferenda*.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na jednočinný souběh trestných činů krádeže a neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, problematiku výkladu nepřímého úmyslu a okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby při spáchání činu členem organizované skupiny. Krátká úvaha je věnována i právní kvalifikaci následného použití neoprávněně opatřené platební karty. Kapitola v závěru obsahuje návrhy změny právní úpravy.

Pátá kapitola zařazuje trestný čin krádeže do kontextu jiných trestných činů, které mají s trestným činem krádeže některé společné znaky, upozorňuje na jejich rozdíly a uvádí hraniční příklady včetně judikatury.

Při práci byla provedena analýza právních norem, zejména trestního zákoníku, ale i souvisejících zákonů a zákonů dřívějších, které v minulosti trestný čin krádeže upravovaly. Dále byla provedena analýza relevantní judikatury. Vzhledem k tomu, že trestní zákoník z velké části převzal právní úpravu (nejen) trestného činu krádeže tak, jak byl upraven v trestním zákoně, je starší judikatura použitelná i v současné době. Při psaní práce jsem vycházela zejména z právních předpisů, komentářové, ale i jiné relevantní literatury, článků publikovaných v odborných časopisech a ze soudních rozhodnutí.

Práce vychází z právního stavu účinného ke dni 30. 9. 2024.

1. Historie právní úpravy trestného činu krádeže v českých zemích

Vzhledem k tomu, že krádež je tradičním trestným činem, zmínky o ní lze nalézt i v těch nejstarších českých právních dokumentech.⁴ Historická právní úprava trestného činu krádeže je poměrně rozsáhlá, zrcadlí sociální a ekonomické změny ve společnosti v průběhu času a zároveň poskytuje zajímavé srovnání se současnou právní úpravou.

1.1. Právo zemské a městské

Ačkoliv se pojem krádeže v českém zemském právu hojně objevoval, což mohlo svědčit jednak o četnosti skutku, tak o významu jeho škodlivosti pro společnost a tendenci jej potlačovat, nebyl dlouho nikde definován. Z dobových listin a konkrétních pŕuhonů však bylo možné extrahovat jeho jednotlivé znaky. Rauscher například rozlišoval tři protiprávní jednání, a to:

1. *spolium* (plen), kdy poškozenému vznikla škoda odnětím movité věci, násilně a na cestě,
2. *rapina*, kdy movitá věc byla odňata z domu (někdy i za použití násilí) a
3. spáchání činu *furtive*, pokud byl skutek proveden tajně a skrytě.⁵

Některé pŕuhony pojednávaly o ukradení věci a krádeži jako o poabrání movitých věcí bez použití násilí, zpravidla v noci a tajně bez vědomí jejího držitele.⁶ V historických pramenech se však pro taková jednání vyskytovala různá označení, nejen krádež, nýbrž i plen, loupež, zlodějstvo, přebój, výboj, porušení držby, puch apod.⁷ Rozlišit je mezi sebou lze jen obtížně, neboť o nich často bylo pojednáváno společně a terminologie nebyla v jednotlivých právních památkách zachováána.

Krádež byla poprvé definována až Koldínem v čl. P. I. jako „*lstné dotýkání věci cizí mohovité, kteréž působí a děje se bez povolení pána té věci, k nabytí jakéhožkoli zisku z požívání jejího.*“⁸ Vedle mírnějších trestů byl za krádež přípustný i trest smrti.⁹

---

⁴ KONRÁD II. OTA, ADAMOVIÁ, Karolina (ed.). Statuta Konrádova. In: ADAMOVIÁ, Karolina a SOUKUP, Ladislav. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 26-27. ISBN 978-80-7380-271-4.

⁵ RAUSCHER, Rudolf. *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*. Knihovna právnické fakulty University Komenského. Bratislava: Nákladem Právnické fakulty University Komenského, 1929. s. 5-6.

⁶ Tamtéž, s. 18.

⁷ BRANDL, Vincenc (ed.). *Knihá Rožmberská*. Praha: Nákladem Jednoty právnické, 1872. s. 50–51 a 78–79.

TOVAČOVSKÝ Z CIMBURKA, Ctibor, BRANDL, Vincenc (ed.). *Knihá Tovačovská, aneb pana Ctibora z Cimburka a z Tovačova Pamět obyčejů, řádů, zvyklostí starodávňých a řízení práva zemského v Mar. Mor.* Brno: V. Brandl, 1868. s. XX.

⁸ KRISTIÁN Z KOLDÍNA, Pavel, JIREČEK, Josef (ed.). *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Vyd. 5. Praha: Nákladem Spolku českých právníků "Všehrd", 1876. s. 345.

⁹ Tamtéž, s. 346.

Obdobně též RAUSCHER R., O krádeži a loupeži v českém právu zemském, s. 45-64.

1.2. Nové právo útrpné a hrdelní Josefa I. (1708)

První komplexní ucelený trestní zákoník, který byl převážně předpisem procesním, definoval krádež v článku XIX. v § 28. jako: „*obmyslné a lstné věci cizí mohovité dotýkání proti povolení pána té věci.*“¹⁰ U závažných krádeží spočívajících zejména v překročení hranice stanovené výše škody, opakujícím se potrestání, nebo mocném vylámaním a vležením v noci, stanovoval předpis trest smrti. Zákoník výslovně privilegoval některé případy: krádež věci nízké hodnoty, krádež spáchanou jednou či dvakrát a krádež mezi rodiči a dětmi, manželi a blízkými přáteli, za takové trest smrti nenáležel. Naopak, krádeže náboženských předmětů nebo na posvátných místech byly trestány přísněji, a to tak, že kromě zvýšené pokuty a trestu smrti měl být vykonán i trest ohněm.

1.3. Hrdelní řád Marie Terezie (1768)

Předpis ve svém druhém dílu „O hrdelních přečinech obzvláště a o jejich trestech“, v článku 94 nazvaném „O krádeži“ uváděl: „*Krádež se páchá, když někdo z podvodného a zjištěného úmyslu cizí mohovitý statek, nechť jsou peníze, dobytek, aneb nábytek, jaké by to koli jméno míti mohlo, proti vůli vlastněnce tajně, aneb veřejně bere a odnímá.*“¹¹ Krádeže zde byly rozděleny podle závažnosti na těžší a lehčí. Těžšími se rozuměly především ty, které byly spáchané za závažnějších okolností, zejména domácí krádež od čeledě, v čase požáru nebo se zbraní a za použití násilí. Zákon uváděl i polehčující okolnosti, za kterých byl pachatel trestán mírněji než trestem hrdelním, a to například pokud výše škody nepřesáhla 25 zlatých, pokud ukradenou věc zloděj vrátil, pokud čin spáchal v opilosti, ale doposud nic neukradl či pokud tak učinil v důsledku vlastní chudoby, kterou si nezavinil a kradl pouze potraviny a ošacení. Krádeže, které spáchal prvopachatel a u kterých výše škody nedosahovala ani 10 zlatých a též krádeže v rodině nebo mezi nejbližšími přáteli nebyly hrdelními přečiny, a tak měly být vyšetřované městskou vrchností a podle toho i trestané. Za lehčí krádeže mohly být uloženy tresty tělesné či vězení. Za těžší krádeže předpis ukládal trest smrti.

Článek 95 nazvaný „O svatokrádeži“ obsahoval speciální typ krádeže spáchané na církevních místech či věcech, tedy zejména v kostelích a na jejich vybavení či výzdobě.

---

¹⁰ JOSEF et al. Geho Milosti římského císaře, vherského a českého krále, ec. Jozeffa Prwnjho. Arcy-knjžete Rakauského, ec. pána nasseho negmilostiwégssýho. *Nowé práwo vtrpné a hrdelnj, pro králowstwj České, margrabstwj Morawské a knjžetctwaj Sleské.* Praha: nákladem podle císařského neymilostiwégssýho nadánj Kasspara Jana Kupce z Bilenbergku, 1708. s. 70.

¹¹ MARIE TEREZIE. *Constitutio criminalis Theresiana, aneb, Řžmské Cýsařske w Vhřjch a Cžechách ec. ec. Králowské Aposstolské Milosti Marye Terezye Arcy-Kněžny Rakauské, ec. ec. Hrdelnj Práwnj Řžad.* Vídeň, Vídeň: wytisštěný v Jána Tomásse vrozeného z Trattneru Cýsařsko-Králowského Dworskýho Impressora, 1769. s. 256.

Za takový čin bylo možné uložit drakonické tresty, a to zejména upálení zaživa, popravu mečem či oběšením a následné spálení těla. Byla-li svatokrádež vykonána za závažnějších okolností, měl být pachatel navíc před samotným hrdelním trestem podroben mučení spočívajícím například v trhání kleštěmi či utnutí rukou.

1.4. Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně (1787)

Krádež byla upravena v první části "O proviněních a trestech hrdelních", v kapitole VI. nazvané „O proviněních hrdelních na jmění a práva se vztahujících“ v § 156 a násl. takto: *„Kdož cizí zboží mohovitě vlastnímu držiteli a uživateli, bez vědomí a povolení jeho, způsobem podvodným odcizí, krádeže (...) se dopouští, když buďto cena zboží pojednou nebo opáčeně ukradeného malovážná není, to jest vejnos 25 zlatých (...), anebo také při menší ceně když způsob odcizení s okolostojícnostmi stěžujícími v článku 160. od c. až do n. obsaženými spojen jest.“*¹² Pro zločin krádeže byla tedy stanovena hranice minimální výše škody nebo musela být splněna některá ze zákonem stanovených okolností. Takovými byly například zvláštní doba spáchání (v noci, během požáru, povodní nebo během panující nákazy), zvláštní místo spáchání (prostory uzamčené, obehnané plotem, náboženské), nebo spáchání tovaryštvem více krádežníků, tedy skupinou více pachatelů.

Krádeží byl i skutek, který bychom dnes posoudili jako zpronevěru, když zákon v § 157 uváděl, že *„krádeže též vinen jest, kdož zboží cizí jemu k opatření, k péči, k prodeji, nebo k vypracování svěřené držiteli celé, anebo podíl z něhož za sebou drží a sobě přivlastňuje.“*¹³

Zákon již neumožňoval za krádež uložit trest smrti. Skutek, který nenaplnil závažnost provinění hrdelního, byl upraven v části druhé předpisu „O proviněních a trestech politických“, kapitole IV., v § 29-32. Pokud pachatel věc dobrovolně vrátil předtím, než krádež vyšla najevo a než byl pachatel vypátrán, byla krádež řešena pouze jako provinění politické, nikoliv hrdelní.

1.5. Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích (1803)

Zločin krádeže (a též již samostatný zločin zpronevěry) byl upraven v části dvanácté, nazvané „o krádeži a okrádání neboližto krádí odcizování“ v § 151 a násl. takto: *„Kdož cizí statek movitý za příčinou zisku svého z držení a užívání někomu jinému pařícího bez vůle jeho odnímá, páchá krádež.“*¹⁴ Zároveň byly stanoveny okolnosti, které činily krádež zločinem, a to:

---

¹² JOSEF II. *Práva wsseobecná nad Prowiněními, a jich Trestmi*. Vídeň: U Jana Tomásse Urozeného z Trattnerůw, 1787. s. 176.

¹³ Tamtéž, s. 178.

¹⁴ FRANTIŠEK II. *Knihá práw nad přečiněnjmi hrdelnjmi a těžkými řádu Městského, (totiž Policie) přestupky*. Vídeň: U Jana Tomásse Urozeného z Trattnerůw, 1804. s. 81.

1. hranice výše škody
2. zvláštní povaha činu,
3. zvláštní vlastnost odcizené věci,
4. zvláštní vlastnost pachatele.

Hranicí výše škody bylo 25 zlatých, přičemž určující bylo kritérium, jaká škoda vznikla poškozenému, nikoliv o kolik se pachatel obohatil. Bez ohledu na výši způsobené škody se jednalo o zločin například, byla-li krádež spáchaná během požárů, povodní nebo se zbraní, na církevních předmětech, nebo pokud byl pachatel za krádež již dříve dvakrát trestán. U závažnějších případů, kterým byly například krádeže čeládky na pánu, na jmění zavřeném nebo zamknutém, krádeže dobytku na pastvě, obilí a ovoce, ryb v rybnících, se vyžadovalo způsobení škody alespoň v minimální výši 5 zlatých. Nejzávažnější byly krádeže spáchané násilím, v noci, krádeže, při nichž výše škody převýšila hodnotu 300 zlatých, nebo pokud se krádež stala obvyklým způsobem pachatelovy obživy. Zákon dále speciálně upravoval krádež mezi manželi, rodiči a dětmi, pokud žili ve společné domácnosti – taková měla být posuzována jako přestupek, stejně tak krádež, která nesplňovala znaky zločinu. Těmto byl věnován druhý díl předpisu, část jedenáctá, § 210 a násl. Zločin krádeže se mohl stát přestupkem, pokud zloděj nahradil celou škodu dříve, než se o jeho provinění dozvěděla vrchnost. Za zločin krádeže zákon ukládal trest těžkého žaláře, přičemž jeho délka záležela v závažnosti spáchaného činu.

1.6. Zákon č. 117/1852 Ř. z. o zločinech, přečinech a přestupcích

Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, u krádeže téměř zcela převzal úpravu předchozího zákoníku z roku 1803, včetně dvojí úpravy zločinů a přestupků. Zločin krádeže byl upraven v hlavě dvacáté první, § 171 a násl., který stanovil, že: „*Kdo pro svůj užitek cizí movitou věc z držení někoho jiného bez jeho přivolení odejme, dopustí se krádeže.*“¹⁵ Skutek byl považován za zločin za stejných okolností, jako tomu bylo u předchozí právní úpravy. Bez ohledu na výši škody byl podle § 174 odst. I. zločinem i skutek, při němž byl pachatel přistižen a „*užil skutečného násilí nebo nebezpečné pohrůžky proti osobě nějaké, aby se v držení věci ukradené zachoval.*“¹⁶ Přestupek krádeže byl upraven ve druhém dílu, hlavě jedenácté v § 460.

1.7. Období po první a druhé světové válce

Vznikem Československa vyvstala potřeba přijmout mimo jiné i nové trestněprávní předpisy. K tomu došlo obecně zákonem Národního výboru československého č. 11/1918 Sb.,

---

¹⁵ Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Tamtéž.

o zřízení samostatného státu československého (recepční normou), který v čl. 2 stanovil, že „*Veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti.*“¹⁷ V novém státě tak nastal trestněprávní dualismus. Pro území českého státu platil stále trestní zákon z roku 1852, pro území státu slovenského uherský trestní zákoník z roku 1878 a zákon o přestupcích z roku 1879.¹⁸ To přirozeně vedlo k tomu, že týž trestný čin byl v rámci jednoho státu posuzován a trestán odlišně.

V návaznosti na uvedené důvody byly činěny kroky směřující k unifikaci a reformě trestních zákonů na území Československé republiky. V roce 1926 byly vydány Osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového, přičemž trestný čin krádeže měl být upraven v § 315 trestního zákona takto: „*Kdo odejme jinému cizí věc movitou v úmyslu, aby tím opatřil sobě nebo jinému majetkový prospěch na který nemá práva (...).*“¹⁹ Zároveň měly být stanoveny některé konkrétní případy, za kterých by byla krádež trestána přísněji. Zákon přestupkový měl v § 59 až § 61 postihovat méně závažná jednání, a to přestupky svévole, odcizení, lesní a polní pych. Stát se však nacházel v období hospodářské krize a v důsledku snahy o snižování výdajů zákony nakonec nebyly přijaty.²⁰ Další neúspěšný pokus o reformu proběhl v roce 1937, kdy byla vydána Osnova trestního zákona, ve které měl být trestný čin krádeže v § 382 upraven takto: „*Kdo někomu odejme cizí movitou věc, aby si ji bezprávně přivlastnil (...).*“²¹ Zákon měl stanovit velký počet zvlášť přitěžujících okolností. Ani k přijetí tohoto trestního zákona v důsledku začátku druhé světové války nedošlo.

Po válce byly opět obnoveny právní předpisy předválečné, a to na základě ústavního dekretu č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku, jehož platnost byla oznámena vyhláškou č 30/1945 Sb. Krádež a její mimořádná trestnost byla dále nad rámec dosavadních právních předpisů upravena v § 8 odst. 2 písm. a) Dekretu č. 16/1945 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, a to krádež, která se stala v době zvýšeného ohrožení republiky ve službách či v zájmu Německa nebo jeho spojenců nebo republiky nepřátelského hnutí.

---

¹⁷ Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého.

¹⁸ SOLNAŘ, Vladimír; FENYK, Jaroslav; CÍSAŘOVÁ, Dagmar a VANDUCHOVÁ, Marie. *Systém českého trestního práva*. 2009. Praha: Novatrix, 2009. s. 47. ISBN 978-80-254-4033-9.

¹⁹ KOMISE PRO REFORMU ČESKOSLOVENSKÉHO TRESTNÍHO ZÁKONA. *Přípravné osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového*. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 1926. s. 78.

²⁰ ČESKOSLOVENSKO. *Osnova zákona, kterým se vydává trestní zákon*. Praha: Státní tiskárna. 1937. s. 162.

²¹ Tamtéž, s. 142.

1.8. Zákon č. 86/1950, trestní zákon

Vzhledem k politickému vývoji se jednalo o diskontinuitu právní úpravy. V systematické předpisu se odrážela nová ideologie a zájmy chráněné tímto zákonem nebyly primárně život, zdraví či svoboda jednotlivce, nýbrž lidově demokratická republika, její socialistická výstavba, zájmy pracujícího lidu a výchova jednotlivce k dodržování pravidel socialistického soužití, jak vyplývalo z § 1 zákona č. 86/1950, trestního zákona.

Ve zvláštní části tohoto předpisu, hlavě osmé, nazvané trestné činy majetkové byla zakotvena nová zvláštní skupina trestných činů pod souhrnným označením „rozkrádání a poškozování majetku národního a majetku lidových družstev“. Patřil mezi ně též trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví upravený v § 245 trestního zákona, kterého se dopustil mimo jiné ten, kdo se „zmočil“ věci ze socialistického vlastnictví „v úmyslu s ní nakládat jako s vlastní.“²² Systematické zařazení těchto trestných činů před tradiční trestné činy proti majetku pravděpodobně vyjadřoval názor zákonodárce na to, která skupina trestných činů vykazovala vyšší společenskou nebezpečnost a před kterou bylo třeba společnost více chránit. Nutno zmínit, že ideologie cílila na omezování soukromé formy vlastnického práva, zejména u hospodářsky nejvýznamnějších předmětů (výrobních prostředků), které měly zůstat v rukou lidu, třídy dělníků a rolníků.²³ Socialistické vlastnictví bylo podle § 100 tehdejšího občanského zákoníku „nedotknutelným zdrojem bohatství a síly republiky a blahobytu pracujícího lidu“²⁴ a bylo tvořeno vlastnictvím kolektivním (státním a družstevním) a individuálním (osobním a soukromým).²⁵ Do osobního vlastnictví patřily podle § 105 občanského zákoníku především předměty domácí a osobní spotřeby, rodinné domky a úspory nabyté prací. Soukromé vlastnictví, které bylo nežádoucí, bylo minimalizováno, avšak zachováno. V režimu soukromého vlastnictví zůstaly zejména výrobní prostředky drobných výrobců a zemědělců.²⁶ Tím se podstatně zmenšila množina statků nenáležících do kategorie socialistického vlastnictví. Zařazení do této hlavy trestního zákona bylo technického charakteru, materiálně se jednalo spíše o trestné činy hospodářské.²⁷ Účelem této speciální právní úpravy byla ochrana ekonomického základu zřízení zamezením krádeží státního a družstevního majetku, plýtvání surovinami a energiemi.²⁸ Samotná

---

²² Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

²³ BĚLOVSKÝ, Petr. Občanské právo. In: BOBEK, Michal; MOLEK, Pavel a ŠIMÍČEK, Vojtěch et al. *Komunistické právo v Československu: kapitoly z dějin bezpráví*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. s. 442. ISBN 978-80-210-4844-7.

²⁴ Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník.

²⁵ BĚLOVSKÝ, P., Občanské právo, s. 442.

²⁶ Tamtéž, s. 455.

²⁷ SOLNAŘ, Vladimír et al. *Československé trestní právo. Sv. 2, Zvláštní část*. Praha: Orbis, 1959. s. 254.

²⁸ Tamtéž, s. 85.

krádež byla upravena v § 247 trestního zákona, který stanovil, že krádeže se dopustí „*kdo se zmocní cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní*.“²⁹ Objektem trestného činu byly pouze vztahy k majetku jednotlivce, nikoliv k majetku náležejícího do socialistického vlastnictví.³⁰ Za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví bylo možné uložit trest odnětí svobody až do výše 20 let. Účelem takto přísného trestání bylo odstrašení a „*přísný postih pachatelů z řad třídních nepřátel, recidivistů, protispolečenských živlů (...), osob povolaných střežit socialistické vlastnictví a osob zneužívajících své postavení veřejného činitele*.“³¹ Oproti tomu za trestný čin krádeže hrozil pachateli trest odnětí svobody v maximální výši 10 let. Šlo-li o čin menšího významu, byl kvalifikován podle zákona č. 88/1950 Sb., trestního zákona správního, jako přestupek rozkrádání (a poškozování) majetku v socialistickém vlastnictví, polní a lesní plyn nebo poškozování osobního a soukromého majetku. Případně jako kárné (disciplinární) provinění podle zákona č. 24/1957 Sb., o kárném (disciplinárním) stíhání rozkrádání a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví v případě drobného deliktního jednání zaměstnanců. Pokud bylo obtížné jednoznačně určit, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek, byl rozhodujícím faktorem stupeň nebezpečnosti činu pro společnost.³²

1.9. Zákon č. 140/1961, trestní zákon

Vzhledem k přetrvávající ideologii představoval nový trestní zákon v zásadě kontinuitu s předchozí právní úpravou. Zákon přijatý v době raného socialismu již zcela nevyhovoval všem požadavkům nových poměrů tehdejší společnosti, vyvstala proto potřeba nové právní úpravy.³³ Trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví byl z osmé hlavy přeřazen do hlavy druhé mezi trestné činy hospodářské, přičemž se jej podle § 132 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, dopustil ten, kdo si mimo jiné „*přivlastnil*“ cizí věc z majetku v socialistickém vlastnictví „*tím, že se jí zmocnil*.“³⁴ Krádeže se podle § 247 trestního zákona dopustil ten, „*kdo si přivlastnil cizí věc tím, že se jí zmocnil*.“³⁵ Méně závažné činy byly posuzovány jako provinění proti majetku v socialistickém vlastnictví a provinění proti majetku v osobním vlastnictví.³⁶ Pro rozhodnutí,

²⁹ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

³⁰ SOLNAŘ, V. et al., *Československé trestní právo. Sv. 2, Zvláštní část*, s. 256.

³¹ Tamtéž, s. 86.

³² Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 18. 3. 1960, sp. zn. 7 Tz 44/60, (R 49/1960 tr.).

³³ SOLNAŘ, Vladimír et al. *Československé trestní právo. Sv. 1, Obecná část. 2. vyd.* Praha: Orbis, 1969. s. 22.

³⁴ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Zákon č. 38/1961 Sb., o místních lidových soudech.

Zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 150/1969 Sb., o přečinech, ve znění pozdějších předpisů.

zda je určitý skutek trestným činem nebo přestupkem bylo třeba posoudit jeho společenskou nebezpečnost.³⁷

1.10. Období mezi lety 1989 a 2009

Po změně režimu nedošlo k přijetí nové právní úpravy. Stávající zákon však byl významně novelizován, pochopitelně došlo ke změně účelu zákona, kterým bylo nově chránit společnost a ústavní zřízení, práva a oprávněné zájmy občanů a organizací a taktéž došlo k vypuštění ustanovení, která poskytovala ochranu majetku v socialistickém vlastnictví.³⁸ Trestný čin krádeže uvedený v § 247 trestního zákona se nově skládal ze dvou skutkových podstat, a to:

- „*Kdo si přivlastní cizí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (...).*“
- „*Kdo si přivlastní cizí věc vloupáním nebo kdo se bezprostředně po činu pokusí uchovat si věc, které se zmocnil násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí (...).*“³⁹

Novela měla mimo jiné za cíl zdůraznit význam výše způsobené škody oproti recidivě, zákonodárce proto zavedl spodní hranici výše škody. Záměrem bylo předejít ukládání nepřiměřeně vysokých trestů odnětí svobody recidivujícím pachatelům deliktů s velmi nízkou výší způsobené škody, namísto hledání řešení, jak na tyto pachatele efektivně působit.⁴⁰ Méně závažná jednání byla kvalifikována jako přestupky proti majetku podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Ustanovení trestního zákona činilo v praxi řadu potíží a bylo potřeba jej změnit. Zejména dosavadní znění neumožňovalo dostatečně efektivně postihovat kapesní krádeže a recidivující pachatele.⁴¹ Zároveň bylo v souladu se zásadou, že do vlastnictví nelze získat věc trestným činem, změněno původní návrh, takže nově § 247 zněl takto:

- (1) „*Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a*
- a) způsobí tak škodu nikoli nepatrnou,*
  - b) čin spáchá vloupáním,*
  - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,*
  - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo*
  - e) byl za takový čin v posledních dvou letech potrestán.*“⁴²

³⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 2. 1965, sp. zn. 3 Tz 4/66, (R 29/1966 tr.).

³⁸ Zákon č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.

³⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ *Důvodová zpráva k zákonu č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.codexis.cz/>. [paywall].

⁴¹ *Důvodová zpráva k zákonu č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.codexis.cz/>. [paywall].

⁴² Zákon č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.

Následně byly započaty také snahy o rekonfiguraci trestního práva hmotného, které byly úspěšné až o několik let později, když byl přijat a následně vyhlášen zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. K nutnosti rekonfigurace trestního práva vedly zejména „hluboké ekonomické, politické a sociální změny, ke kterým došlo po pádu totalitního režimu koncem roku 1989.“⁴³ Dosavadní trestní kodex upravoval, v důsledku četných novelizací, materii spíše povrchově a nekonceptně a jen obtížně reflektoval společenskou realitu.⁴⁴ Trestné činy proti majetku doznaly spíše jen dílčích změn. V novém trestním zákoníku byl trestný čin krádeže zařazen do § 205 a již od počátku bylo předmětné ustanovení podrobena kritice odborné veřejnosti, mimo jiné proto, že byl ve skutkové podstatě ponechán termín „přisvojit“, který se v českém trestním právu objevil v roce 1961 a vycházel ze sovětské právní úpravy. Jako vhodnější alternativa byla zmiňována například formulace obsažená v trestním zákoně z roku 1950, tedy „kdo se zmocní cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní,“ která vystihuje podstatu trestného činu krádeže, neboť právě úmysl s cizí věcí nakládat jako s vlastní skutek odlišuje od jiných trestných činů.⁴⁵ Mám však za to, že termín může evokovat i české zvrtné přivlastňovací zájmeno *svůj* a úmysl pachatele s cizí věcí nakládat jako se svou (vlastní), v daném případě proto výhrady zmíněných autorů k dikci návrhu nesdílím.

---

⁴³ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ CÍSAŘOVÁ, Dagmar. Několik zamyšlení nad některými problémy návrhu nového trestního zákona. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 2007, č. 2, s. 41.

ŘÍHA, Jiří. *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue [online]. 2009, č. 10, s. 291-299. [cit. 2024-07-12]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

2. Trestný čin krádeže podle účinné právní úpravy v České republice

Trestný čin krádeže je v rámci systematiky zvláštní části trestního zákoníku zařazen do hlavy V., trestné činy proti majetku, a mezi těmito je uveden na prvním místě. Teorie jej společně s trestnými činy zpronevěry a podvodu řadí mezi základní typy takzvaných obohacovacích trestných činů.⁴⁶

Trestní zákoník upravuje trestný čin krádeže v § 205 takto:

- (1) „Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a
  - a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,
  - b) čin spáchá vloupáním,
  - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,
  - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo
  - e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob,bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- (2) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.
- (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.
- (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
  - b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
  - c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.
- (5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,
  - a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
  - b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).
- (6) Příprava je trestná.⁴⁷

---

⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. II, § 140-271*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 2541. ISBN 978-80-7400-893-1.

⁴⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2.1. Objekt a předmět útoku

Objektem trestného činu krádeže je nejen právo vlastnické, ale též držba nebo i jen faktické držení věci ve smyslu možnosti s ní disponovat.⁴⁸ Jak vyplývá z dikce zákona, předmětem útoku je *cizí věc* ve vztahu k pachateli, tedy věc, která mu nenáleží do vlastnictví vůbec, nebo nenáleží pouze jemu⁴⁹ a kterou není oprávněn držet nebo s ní jinak disponovat, ať už na základě platného právního důvodu (například nájemní, pachtovní či zástavní smlouvy) nebo i bez něj, a která je doposud v moci vlastníka nebo oprávněného či faktického držitele. Tuto osobu ani není nezbytné jednoznačně identifikovat, postačí pouze zjištění, že věc je ve vztahu k pachateli věci cizí.⁵⁰ Rozhodujícím okamžikem k výkladu pojmu *cizí* je doba spáchání činu.⁵¹

Věcí ve smyslu předmětného ustanovení může být pouze věc movitá, a to hmotná i nehmotná. Předmětem útoku se může stát také oddělená součást nemovité věci, nikdy však nemovitá věc samotná. Součástí, kterou lze od nemovité věci oddělit jsou například kachlová kamna v domě, která lze vybourat a odnést⁵², rostoucí stromy a keře, které lze vykopat či pokácet⁵³ nebo navezená zemina na pozemku, kterou je možné naložit a převézt na jiné místo.⁵⁴ Předmětem útoku podle § 134 tr. zákoníku může být i ovladatelná přírodní síla, například elektrická energie⁵⁵, živé zvíře nebo zpracovaná oddělená část lidského těla. Z jednotlivých soudních rozhodnutí vyplývá, že se v praxi jedná především o hotové peníze, peněženky, zavazadla, legitimační papíry, zboží v obchodech, předměty v domácnosti, jízdní kola či automobily.

Naopak, předmětem útoku nemůže být věc vlastní, svěřená, ztracená, skrytá, zapomenutá, opuštěná nebo věc ničí. Nemůže jím být ani věc, která není věcí v právním smyslu, věc nemovitá, neoddělená část lidského těla nebo věc náležející do společného jmění manželů⁵⁶. Předmětem útoku nemohou být ani práva, pouze věci, které jsou s jejich uplatňováním spojené (vkladní knížka, vstupenka, los aj.).

---

⁴⁸ Tamtéž, s. 2540.

⁴⁹ Vlastník věci se nemůže dopustit krádeže vlastní věci. Cizí je však i věc, která zčásti pachateli nenáleží, tedy i věc, kterou má pachatel ve spoluvlastnictví (tzv. krádež podílu). K tomu např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2001, sp. zn. 5 Tz 63/2001., (R 4/2002 tr.).

⁵⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 4 Tdo 26/2024.

⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 5 Tdo 270/2003, (R 13/2004 tr.).

⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 2016, sp. zn. 8 Tdo 651/2016.

⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 8 Tdo 446/2006, (R 15/2007 tr.).

⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2023, sp. zn. 6 Tdo 103/2023.

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. 8 Tdo 375/2018.

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 8 Tz 77/2021.

2.2. Objektivní stránka

Prisvojení literatura vykládá jako získání možnosti trvalé dispozice s cizí věcí, resp. možnosti s ní nakládat jako s vlastní.⁵⁷ Požadavek úmyslu cizí věc trvale užívat byl již dříve vysloven Nejvyšším soudem.⁵⁸ Pachatel však tuto možnost nemusí využít a je irelevantní, jak s ní dále naloží, tato skutečnost již nemá vliv na dokonání činu.⁵⁹ Rozhodující je proto úmysl pachatele nakládat s cizí věcí jako s vlastní a získání neomezené možnosti s ní disponovat.⁶⁰ *Zmocněním* se rozumí odejmutí věci z držení původního držitele a vyloučení jeho faktické moci nad touto věcí.⁶¹ Původní držitel nepřestává vykonávat svou moc nad věcí, pokud ji někde zapomene či ztratí, ale pořád má povědomí o tom, kde ji má hledat.⁶² Věc se nachází v moci původního držitele i pokud ji má jiná osoba střežit před odcizením, poškozením nebo zničením.⁶³

Trestný čin krádeže se považuje za dokonáný zmocněním se cizí věcí, jež vede k jejímu prisvojení.⁶⁴ V praxi pachatel naplní objektivní stránku trestného činu krádeže například tak, že si věc dá do kapsy či tašky anebo ji jinam uschová, eventuelně věc odnese nebo odveze. Nevyžaduje se její ukrytí nebo přemístění na místo vzdálené od místa činu, postačí též vložení věci do přineseného zavazadla⁶⁵, pronesení zboží bez zaplacení pokladním prostorem, který uzavírá oddělení v obchodním domě⁶⁶ nebo odnesení k oplocení a připravení k odvozu.⁶⁷ Někteří autoři dovozují, že se pachatel zmocní cizí věci v okamžiku, kdy „překoná všechny „překážky“, kterými vlastník nebo jiná oprávněná osoba dává najevo svou faktickou moc nad věcí.“⁶⁸ Irelevantní z hlediska dokonání trestného činu je, pokud pachatel následně věc po naléhání původního držitele vrátí⁶⁹ nebo pokud je bezprostředně po činu zadržen.⁷⁰

---

⁵⁷ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 2547.

Obdobně též ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. 1. vydání (2. aktualizace)*. [online]. Praha: C. H. Beck, 2022. [cit. 2024-08-24]. ISBN: 978-80-7400-807-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

⁵⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 4. 1994, sp. zn. 11 To 46/94, (R 45/1994 tr.).

⁵⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3 Tdo 206/2011, (R 3/2013 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. 8 Tdo 963/2014.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 3 Tdo 842/2015.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018, (R 51/2018 tr.).

⁶¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, (R 27/1966 tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 21. 10. 1971, sp. zn. 2 To 104/71, (R 21/1972 tr.).

⁶² Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29. 4. 1986, sp. zn. 7 Tz 9/86, (R 31/1987 tr.).

⁶³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 3 Tdo 115/2009, (R 28/2010 tr.).

⁶⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 21. 10. 1971, sp. zn. 2 To 104/71, (R 21/1972 tr.).

⁶⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 20. 2. 1976, sp. zn. 6 To 4/76, (R 51/1976 tr.).

⁶⁶ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 10. 1997, sp. zn. 11 To 435/97, (R 53/1999 tr.).

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 5 Tdo 1237/2013.

⁶⁸ ŠČERBA, F. et al., *Trestní zákoník. 1. vydání (2. aktualizace)*, § 205 krádež.

⁶⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, (R 27/1966 tr.).

⁷⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 8 Tdo 1092/2007, (T 1040).

Vzhledem k charakteru trestného činu krádeže jako trestného činu majetkového je významným znakem výše způsobené škody (v některých případech je znakem skutkové podstaty, v jiných má význam při individualizaci trestu). Při jejím stanovení se podle § 137 tr. zákoníku „vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.“⁷¹ Při určování výše škody je třeba vycházet ze škody skutečné, která představuje majetkovou hodnotu, o kterou byl majetek poškozeného zmenšen, nikoliv z výše obohacení pachatele.⁷² Způsobenou škodou je celá skutečná hodnota odcizené věci, a to i v případě, že pachatel tuto věc nahradí jinou věcí stejného druhu, avšak nezastupitelnou, takové jednání pachatele je třeba posoudit jako pokus o náhradu škody⁷³ a je třeba jej zohlednit jako polehčující okolnost podle § 41 písm. j) tr. zákoníku. Zvláštní postup je třeba zvolit při určování škody na věci vysoké kulturně historické hodnoty (kulturní památky), u které výše nákladů musí odpovídat tomu za jakou cenu by bylo možné opatřit věc stejné kulturní a historické hodnoty.⁷⁴ Při posuzování pokusu trestního činu krádeže podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku z hlediska výše škody je třeba vycházet z představy pachatele o předmětu útoku a jeho záměru.⁷⁵

Jednotlivé hranice výše škody byly v nedávné době dotčeny přijetím zákona č. 333/2020 Sb., v jehož důsledku došlo ke zmírnění, respektive k narovnání, trestní represe.⁷⁶ Jednalo se o žádoucí a odbornou veřejností v zásadě kladně přijatou změnu.⁷⁷ Šíří hranic výše škody se v minulosti zabýval i Ústavní soud, když Okresní soud v Liberci neúspěšně navrhoval zrušení § 138 odst. 1 tr. zákoníku v části vztahující se ke škodě nikoli nepatrné pro rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud záležitost uzavřel s tím, že nemůže suplovat

---

⁷¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 16. 7. 1971, sp. zn. 1 To 78/71, (R 71/1971 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 7 Tdo 23/2017.

⁷³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22. 8. 1962, sp. zn. 8 Tz 49/62, (R 2/1963 tr.).

⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 6 Tdo 1182/2009, (T 1259).

⁷⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 1993, sp. zn. 3 To 47/93, (R 26/1994 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2021, sp. zn. 5 Tdo 1350/2020.

⁷⁶ K novelizaci fakticky nedošlo od roku 2001, neboť tr. zákoník v této části převzal dřívější právní úpravu. Ač došlo ke změně ekonomických podmínek, znění tr. zákoníku zůstávalo po celou dobu neměnné. Např. v roce 2001 činila průměrná hrubá měsíční mzda částku 14 378 Kč, zatímco v roce 2020 částku 36 176 Kč, což představovalo nárůst o 151,6 %.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná hrubá měsíční mzda*. [online]. [cit. 2024-09-15]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/prumerna-hruba-mesicni-mzda-graf>.

⁷⁷ ŠČERBA, Filip. *Změny trestního zákoníku provedené novelou č. 333/2020 Sb. a jejich důsledky*. Trestněprávní revue [online]. 2020, č. 4, s. 187-193. [cit. 2024-08-25]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

KOUDELKA, Zdeněk. *Stanovení hranic škody v trestním právu*. Právo a bezpečnost [online]. 2021, č. 1, s. 43. [cit. 2024-08-25]. ISSN: 2336-5323. Dostupné z: <https://aspi.cz/>. [paywall].

roli zákonodárce, přičemž zostřování trestní represe v důsledku jeho nečinnosti není protiústavní.⁷⁸

V současné době tr. zákoník v § 138 odst. 1 stanovuje hranice výše škody takto:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) škodou nikoli nepatrnou škoda dosahující částky nejméně 10 000 Kč,
- b) škodou nikoli malou škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč,
- c) větší škodou škoda dosahující částky nejméně 100 000 Kč,
- d) značnou škodou škoda dosahující částky nejméně 1 000 000 Kč a
- e) škodou velkého rozsahu škoda dosahující částky nejméně 10 000 000 Kč.“⁷⁹

2.2.1. Objektivní stránka první základní skutkové podstaty trestného činu krádeže

Naplnění znaku přisvojení si cizí věci zmocněním samo o sobě nestačí. Je nezbytné, aby pachatel naplnil ještě alespoň jeden ze znaků uvedených v § 205 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku, přičemž dojde-li k naplnění více alternativních znaků, „je třeba skutek kvalifikovat tak, aby byly vystiženy všechny znaky, jež byly naplněny. Faktická konzumpce vylučující právní posouzení skutku podle jedné takové kvalifikace druhou nepřipadá v úvahu.“⁸⁰

Výše způsobené škody je z hlediska naplnění znaku skutkové podstaty významná pouze u písm. a). Znaky uvedené v písm. b) až e) charakterizují jiné důvody, které zvyšují škodlivost činu a zakládají tak trestní odpovědnost bez ohledu na výši škody.

2.2.1.1. Způsobení škody nikoliv nepatrné

Představuje nejnižší hranici výše škody stanovenou trestním zákoníkem. S ohledem na skutečnost, že celé ustanovení § 205 tr. zákoníku pomíjí hranici škody *nikoliv malé* a navazuje až v § 205 odst. 3 tr. zákoníku *větší škodou*, se ustanovení vztahuje na všechny případy, kdy byla pachatelem způsobena škoda v rozmezí od 10 000 Kč do 100 000 Kč. V případě nenaplnění stanovené hranice škody, ani žádného jiného znaku obsaženého v § 205 odst. 1 písm. b) až e) tr. zákoníku, nebo § 205 odst. 2 tr. zákoníku, se skutek posoudí jako přestupek podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. V případě pokračování v trestném činu však postačí, jestliže je stanovená výše škody naplněna souhrnem jednotlivých dílčích útoků.⁸¹

⁷⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 46/18, (104/2020 USn.).

⁷⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁰ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 1995, sp. zn. 8 To 131/95, (R 57/1996 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1356/2016.

⁸¹ Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. 8. 1990, sp. zn. 3 T 62/90, (R 22/1991 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 7 Tdo 989/2016.

Správné určení výše škody má význam nejen pro právní kvalifikaci, ale též pro individualizaci trestu, neboť výše škody je jedním z kritérií uvedených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, které určují povahu a závažnost trestného činu. Za předpokladu, že skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty, je namístě zabývat se tím, zda čin vykazuje dostatečnou společenskou škodlivost.⁸² V případech, ve kterých zjištěná škoda hranici škody nepatrně jen nevýrazně převyšuje, je možné uvažovat o užití některého z korektivů trestní represe, avšak jen tehdy, odůvodňují-li to i ostatní okolnosti.⁸³ K předmětnému bodu nálezu vyslovil své disentní stanovisko soudce Fenyk, který nesouhlasil s možností relativizace dolní hranice škody nikoli nepatrné, která je pojmovým znakem trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Varoval zejména před oslabením preventivní funkce normy a zahlcením správních orgánů projednáváním přestupků. Zdůraznil, že při dosažení majetkové hranice nelze zásadu subsidiarity trestní represe uplatnit napřímo, neboť zákonodárce hranice trestnosti jednoznačně stanovil a tento postup by oslaboval zásadu nullum crimen sine lege.⁸⁴

2.2.1.2. Krádež vloupáním

Trestní zákoník v § 121 tr. zákoníku definuje vloupání takto: „*Vloupáním se rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.*“⁸⁵

Znakem, který musí být naplněn je vniknutí do uzavřeného prostoru, a to bez vynaložení fyzické síly (lstí či nedovoleným překonáním uzamčení), nebo za použití síly (překonáním překážky, která má krádeži zabránit). Prostorem ve smyslu tohoto ustanovení je zejména dům, byt, místnost nebo její část, uzavřený dvůr, oplocený pozemek nebo i třeba automobil, kontejner či menší přenosný prostor (např. pokladna). Uzavření představuje zabezpečení před odcizením ze strany člověka, má nejčastěji podobu uzamčení či oplocení. Vniknutí představuje vstup, otevření nebo narušení uzavřeného prostoru, v němž se nachází předmět útoku. Lest je záměrné vyvolání nebo využití omylu například ukrytím se v prostoru před jeho uzavřením, uvedením nepravdivého tvrzení nebo využitím přestrojení. Nedovoleným překonáním uzamčení může být vniknutí do prostoru za pomoci neoprávněně opatřeného klíče nebo jiného technického zařízení.⁸⁶

⁸² Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, (R 26/2013 tr.).

⁸³ Nález Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 46/18, (104/2020 USn.).

⁸⁴ FENYK, Jaroslav. *Separátní votum k nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 46/18.* [online]. [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=PI-46-18_1.

⁸⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. I, § 1-139.* 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 1699–1700. ISBN 978-80-7400-893-1.

Překonání jistící překážky předpokládá použití síly, tedy vyvinutí určité fyzické námahy, která ale za využití nástroje nemusí být velká.⁸⁷

Vloupáním se tak rozumí například získání souhlasu ke vstupu založeného na nepravdivém tvrzení o totožnosti nebo o důvodech či účelu vstupu do prostoru,⁸⁸ násilné otevření příruční pokladny,⁸⁹ vypáčení pokladničky ve skřínce veřejného telefonního automatu,⁹⁰ přezení vysokého drátěného plotu,⁹¹ odstranění a následné nahrazení visacího zámku⁹² či vniknutí do dříve pronajatého prostoru za pomoci pronajímateli nenavrácených klíčů.⁹³

Podle Šámala je překonáním překážky i vyšplhání po hromosvodu nebo okapové rouře do vyšších pater domu. „*Jistící překážkou je totiž i výškový rozdíl (např. otevřené okno v druhém patře, nikoli otevřené okno v přízemí, nízko nad zemí).*“⁹⁴ Naopak, Jelínek uvádí, že existují jednání, která pod pojem vloupání nelze subsumovat, ač se mu svojí nebezpečností rovnají, například spuštění se pachatele ze střechy domu na balkon nebo vyšplhání po okapové rouře a vniknutí dovnitř otevřeným oknem.⁹⁵ Lze mít bezpochyby za to, že výškový rozdíl sám o sobě představuje určitou překážku, která brání pachateli, aby do prostoru vniknul, a kterou lze za použití síly překonat (například vyšplháním po hromosvodu). Vystává však otázka, zda byt s otevřeným oknem a nacházející se ve vyšším patře domu, je uzavřeným prostorem. Dle mého názoru tomu tak je, neboť uzavřený prostor je místo, které je určitým způsobem zabezpečeno proti neoprávněnému vstupu zvenčí. I když je okno ve vyšším patře otevřené, nelze jím do bytu běžným způsobem volně vstoupit a byt se tak v důsledku výškového rozdílu stává de facto uzavřeným.

2.2.1.3. Násilná krádež

Užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí musí nastat bezprostředně po zmocnění se cizí věci, jež vede k jejímu přisvojení, zpravidla během několika vteřin nebo minut, vyžaduje se tak krátká časová souvislost. Násilí obecně představuje „*použití fyzické síly k překonání nebo zamezení odporu (ať už kladeného nebo jen očekávaného), tedy je prostředkem nátlaku na vůli oběti.*“⁹⁶ Směřuje nejčastěji proti poškozenému, ale může směřovat i proti jiné osobě. K naplnění

⁸⁷ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 5. 1993, sp. zn. 3 To 16/93, (R 38/1993, tr.).

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2007, sp. zn. 7 Tdo 1147/2007, (R 29/2008 tr.).

⁸⁹ Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 1990, sp. zn. 2 To 193/90, (R 23/1991 tr.).

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 1. 1993, sp. zn. 4 To 65/93, (R 37/1993 tr.).

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 5. 1993, sp. zn. 3 To 16/93, (R 38/1993, tr.).

⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1017/2011, (R 59/2012 tr.).

⁹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2023, sp. zn. 6 Tdo 85/2023, (R 36/2023 tr.).

⁹⁴ ŠÁMAL, P., *Trestní zákoník: komentář I, § 1-139*, s. 1700.

⁹⁵ JELÍNEK, Jirí et al. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 9. vydání. Praha: Leges, 2022. s. 192. ISBN 978-80-7502-637-8.

⁹⁶ ŠÁMAL, P., *Trestní zákoník: komentář I, § 1-139*, s. 1691.

znaku postačí i pohrůžka bezprostředním násilím, tedy takovým, které má být vykonáno okamžitě, přičemž hrozba může být výslovná i konkludentní.⁹⁷ V případě trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku je zde podstatný cíl pachatele, vyplývající z dikce zákona, a to si prostřednictvím takových jednání odcizenou věc ponechat.

Ač v poslední době bývá obecně zmiňována spíše potřeba dekriminalizace a depenalizace, Pelc považuje tento typ krádeže za natolik závažný, že by měl být v budoucnu trestán přísněji. Historickým výkladem dochází k závěru, že stávající právní úprava násilných krádeží je zjevnou legislativní chybou, neboť jsou oproti minulosti bezdůvodně postihovány znatelně mírněji a tento postih neodpovídá jejich typové závažnosti ani nebezpečnosti pachatele. Navrhuje proto tři možné způsoby legislativního řešení násilné krádeže. Prvním z nich je vytvoření nové zvlášť přitěžující okolnosti, druhým je její vyčlenění z § 205 tr. zákoníku a zakotvení úplně nového trestného činu a posledním podřazení tohoto jednání pod trestný čin loupeže podle § 173 tr. zákoníku, která je s ní z hlediska závažnosti srovnatelná.⁹⁸

S názorem na potřebu přísnějšího postihu krádeží spojených s násilím se ztotožňuji. Násilí nebo pohrůžka násilím (byť bezprostřední, kdy pachatel reaguje na určitou stresovou situaci) představuje významný zásah do osobní svobody a bezpečnosti poškozeného. Pokud pachatel krádeže použije násilí nebo hrozí, že je použije, jeho jednání se přesouvá z oblasti prosté majetkové do oblasti násilné trestné činnosti a nemělo by mít význam, že tak činí jen proto, aby si ponechal cizí věc, kterou si neoprávněně opatřil. Zákon by proto měl intenzivněji chránit poškozené, kterým byl trestnou činností zasažen nejen majetek, ale i osobní svoboda. Podřazení této skutečnosti pouze pod jednu z alternativ uvedených v § 205 odst. 1 písm. b) až e) tr. zákoníku nepovažuji za dostačující.

2.2.1.4. Kapesní krádež

Věci, kterou má jiný na sobě se rozumí věc, která je „*umístěna přímo na těle poškozeného a je s jeho tělem buď přímo nebo nepřímo spojena.*“⁹⁹ Tedy například oblečení, šperky nebo jiné doplňky, věci uložené v kapsách nebo připevněné na oblečení a dále předměty nacházející se v zavazadlech, pokud je poškozený drží v ruce¹⁰⁰ nebo je má dané přes rameno. Věci, kterou

⁹⁷ Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11. 2. 1979, sp. zn. Tpjf 33/79, (R 1/1980 tr.).

⁹⁸ PELC, Vladimír. Krádež spojená s násilím. In: ROMŽA, Sergej; ŠTRKOLEC, Martin a VINEROVÁ, Bronislava. *Košické dni trestného práva, VII. ročník. Ochrana vlastnického práva normami trestného práva.* [online]. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2023. s. 232-238. ISBN 978-80-574-0270-1. [cit. 2024-08-29]. Dostupné z: <https://unibook.upjs.sk/sk/pravnicka-fakulta/1925-kosicke-dni-trestneho-prava-2023-viii-rocnik-ochrana-vlastnickeho-prava-normami-trestneho-prava>.

⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, (R 32/2008 tr.).

¹⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1254/2012.

má jiný při sobě je věc, která se nachází „v bezprostřední blízkosti poškozeného, avšak nemusí být s jeho tělem přímo spojena.“¹⁰¹ A to například věc, kterou poškozený z určitého důvodu potřebuje na okamžik odložit nebo kterou upustil, a která zůstává v jeho bezprostředním dosahu. Věcí, kterou má jiný při sobě se rozumí i věc položená na vedlejší židli.¹⁰² Stejně tak je jí mobilní telefon v držáku na palubní desce automobilu.¹⁰³

2.2.1.5. Krádež na evakuovaném území

Spáchání činu na území, na němž je prováděna nebo byla prováděna evakuace osob je znak trestnosti, který byl do skutkové podstaty trestného činu krádeže včleněn až s přijetím trestního zákoníku společně s § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku jako reakce na trestné činy páchané zejména při povodních.¹⁰⁴ Poskytuje ochranu v místech, kde je „velmi ztížena ochrana majetku, přičemž pachatel zde využívá této situace a projevuje zvláštní bezohlednost, která si zaslouží přísnější postih“.¹⁰⁵ Evakuace osob představuje soubor opatření směřující k přemístění osob z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování.¹⁰⁶ Evakuace osob může být za splnění zákonných podmínek nařízena na základě krizového zákona.¹⁰⁷

Znak vyjadřuje určité teritoriální a časové hledisko. Ke skutku musí dojít na určitém místě a v čase aktuálně probíhající evakuace osob, nebo v následné (blízké) časové souvislosti s ní. Vzhledem k podobnosti se znaky uvedenými v § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku (blíže viz bod č. 2.2.3.3. této kapitoly) lze mít za to, že i v tomto případě se uplatní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, a to, že je třeba mezi činem a uvedeným znakem třeba hledat určitou bližší věcnou souvislost. Lze si proto představit, že jakákoliv krádež spáchaná na území, na kterém došlo k evakuaci osob, nemusí automaticky naplnit tento kvalifikační znak. Bude zjevně třeba, aby pachatel tuto situaci nějakým způsobem využil ve svůj prospěch nebo ji nějak jinak zneužil.

---

¹⁰¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, (R 32/2008 tr.).

¹⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1375/2015.

¹⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2023, sp. zn. 6 Tdo 804/2023.

¹⁰⁴ *Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.*

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

¹⁰⁷ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na věcný záměr trestního zákoníku a v něm vyjádřené potřeby dekriminalizace a depenalizace a též s ohledem na aktuální formální pojetí trestného činu bývá rozšiřování trestní odpovědnosti bez ohledu na výši způsobené škody někdy kritizováno.¹⁰⁸

2.2.2. Objektivní stránka druhé základní skutkové podstaty trestného činu krádeže

Trestný čin krádeže má dvě základní samostatné skutkové podstaty, a to v § 205 odst. 1 a 2 tr. zákoníku.¹⁰⁹ K naplnění té druhé je kromě přisvojení si cizí věci zmocněním třeba současně naplnit znak odsouzení nebo potrestání za takový čin v posledních třech letech. Zároveň není vyloučeno, aby pachatel společně se znakem uvedeným ve druhém odstavci naplnil i některý ze znaků uvedených v prvním odstavci. Pak je třeba takový čin právně posoudit jako jeden přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) až e), odst. 2 tr. zákoníku.¹¹⁰ Oproti první základní skutkové podstatě zákonodárce jednak zpřisnil trestní sazbu, jednak trestnost činu navázal pouze na znak určité speciální zpětnosti, bez ohledu na stanovení minimální hranice výše způsobené škody nebo splnění jiné podmínky.¹¹¹

Odsouzení znamená, že rozsudek, ve kterém je vyslovena vina obžalovaného, nabyl právní moci. *Potrestání* znamená, že pachateli byl uložen trest, který alespoň zčásti vykonal (pokud výkon trestu nebo právní moc rozsudku nemá za následek fikci neodsouzení). Určujícím okamžikem pro splnění daného znaku je moment rozhodování soudu o trestném činu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku.¹¹² Znak zpětnosti proto nebude naplněn, jestliže se v době rozhodování soudu na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, ač v době spáchání tato podmínka byla splněna. V případě oboustranné trestnosti se na pravomocné odsouzení soudem jiného členského státu EU podle § 11 odst. 2 tr. zákoníku hledí jako na odsouzení soudem České republiky. Rozhodnutí jiného členského státu EU proto může zakládat naplnění znaku recidivy podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku.¹¹³ Podmínky, za kterých nastává fikce neodsouzení se řídí právním řádem státu, který rozhodnutí vydal, nikoliv právem českým. Proto například při

---

¹⁰⁸ JELÍNEK, Jiří; HASCH, Karel; HERANOVÁ, Simona; TEJNSKÁ, Katarína; KOPEČNÝ, Zdeněk et al. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022. s. 677. ISBN 978-80-7502-576-0.

ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže*.

¹⁰⁹ DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav a SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: komentář. I. díl, (§ 1 až 232)*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 1149. ISBN 978-80-7478-790-4.

ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II, § 140-271*, s. 2558.

JELÍNEK et al., *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 672.

¹¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 706/2011, (R 33/2012 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 1035/2011.

¹¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1058/2016.

¹¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. 3 Tz 1/2013.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2024, sp. zn. 3 Tdo 496/2024.

zaplacení peněžitého trestu, který byl uložen soudem Spolkové republiky Německo, nedochází k zahazení odsouzení a pachatel může, byť peněžítý trest uhradil, naplnit znak zpětnosti ve smyslu § 205 odst. 2 tr. zákoníku.¹¹⁴

Takovým činem se rozumí nejen trestný čin krádeže, ale též obdobný trestný čin, „jímž si pachatel přisvojil cizí věc jejím zmocněním nebo k tomu směřoval.“¹¹⁵ K naplnění znaku zpětnosti postačí, je-li splněn jen některou z forem účastenství.¹¹⁶ Z uvedeného vyplývá, že byl-li pachatel trestného činu krádeže v určené době odsouzen nebo potrestán jako pomocník na zločinu loupeže hlavního pachatele, naplňuje znak trestnosti vyžadovaný § 205 odst. 2 tr. zákoníku. K naplnění znaku u účastníka postačí, je-li tento splněn u pachatele a zároveň je-li kryt účastníkovým zaviněním.¹¹⁷ Není proto nezbytné, aby byl účastník sám v posledních třech letech za takový čin odsouzen nebo potrestán.

V praxi jsou recidivní krádeže velmi časté, typicky se jedná o krádeže běžného zboží v obchodech, kdy má zboží hodnotu, která nedosahuje ani hranice škody nikoliv nepatrné, přičemž je recidivující pachatel zadržen při průchodu kolem pokladen ostrahou prodejny. Použití závěrů vyslovených ve stanovisku Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, vztahující se na případy, kdy posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty, nelze bez dalšího vyloučit ani u těchto případů. Recidiva nemusí být sama o sobě dostatečným důvodem trestnosti činu, nicméně, opakující se, i když méně závažná deliktní jednání použití zásady subsidiarity trestní represe zpravidla vylučují.¹¹⁸ Důvodem pro vyloučení trestnosti není v případě intenzivní recidivy ani způsobení nepatrné výše škody v řádech desetikorun.¹¹⁹

Podrobný výklad k tomuto ustanovení se s ohledem na jeho zvláštní charakter, obsáhlou kritiku a zamýšlené změny stávající úpravy nachází v kapitole č. 3.

2.2.3. Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby

2.2.3.1. Způsobení větší škody

Kvalifikační znak, který je uveden v § 205 odst. 3 tr. zákoníku, se vztahuje na případy, kdy pachatel svým jednáním způsobí škodu v rozsahu od 100 000 Kč do 1 000 000 Kč.

---

¹¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 8 Tdo 1166/2023.

¹¹⁵ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 9. 1996, sp. zn. 3 To 595/96, (R 22/1997 tr.).

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1311/2012, (R 63/2013 tr.).

¹¹⁷ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 6. 2005, sp. zn. 3 To 500/2005, (R 25/2006 tr.).

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. 7 Tdo 446/2017.

¹¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 506/2015.

Podle judikatury, pokud byla dílčím útokem pokračujícího trestného činu krádeže vloupáním způsobena recidivistou škoda nikoli nepatrná, přičemž celková způsobená škoda dosahovala škody větší, by bylo nesprávné kvalifikovat skutek podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku, neboť škoda nemůže být zároveň posouzena jako škoda větší i jako škoda nikoliv nepatrná, nýbrž pouze jako větší škoda.¹²⁰ S tímto závěrem se však nedá jednoznačně souhlasit, neboť vyvstává otázka jak by byl kvalifikován skutek, u kterého by nebyl naplněn žádný ze znaků uvedených v § 205 odst. 1 b) až e) tr. zákoníku nebo v § 205 odst. 2 tr. zákoníku a byla by způsobena větší škoda. Vzhledem k tomu, že kvalifikovaná skutková podstata nemůže obstát samostatně, je třeba určit, kterou ze základních skutkových podstat kvalifikovaná skutková podstata rozvíjí. Na to ostatně upozorňuje i Šámal, když uvádí, že „*uvedení pouze § 205 odst. 1 bez písmene by vedlo k tomu, že by nebylo zřejmé, která z okolností pod písmeny a) až e) byla naplněna, a proto by šlo podle našeho názoru o neúplnou právní kvalifikaci.*“¹²¹

2.2.3.2. Členství v organizované skupině

Tr. zákoník výslovně organizovanou skupinu nedefinuje, výklad pojmu je tak předmětem poměrně velkého počtu soudních rozhodnutí. K naplnění této kvalifikační okolnosti se vyžaduje úmyslné zavinění.¹²²

Podle judikatury se organizovanou skupinou rozumí „*sdužení více osob, v němž je provedeno určité rozdělení úloh mezi jednotlivé členy a jehož činnost se v důsledku toho projevuje určitou plánovitostí a koordinovaností a jímž se spáchání činu usnadňuje a zvyšuje se pravděpodobnost dosažení sledovaného cíle*“¹²³, přičemž toto sdružení musí mít nejméně tři trestně odpovědné členy¹²⁴. Není rozhodné, nepodaří-li se zjistit totožnost všech členů skupiny.¹²⁵ Rozhodující není ani skutečnost, zda pachatel všechny členy a jejich úkoly zná, postačí, pokud se do skupiny, s jejímž účelem je obeznámen, včlení a aktivně se podílí na její činnosti.¹²⁶ Všichni členové nemusí být současně spolupachateli, mohou být i účastníky na trestném činu.¹²⁷ Použitelnost starší judikatury byla potvrzena nedávným rozhodnutím Nejvyššího soudu, ve kterém

¹²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1356/2016.

¹²¹ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 2561.

¹²² Tamtéž, s. 2561.

DRAŠTÍK, A. et al., *Trestní zákoník: komentář. I. díl, (§ 1 až 232)*, s. 1151.

Přiměřeně též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 10. 2013, sp. zn. 5 Tdo 826/2013, (R 54/2014 tr.).

¹²³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76, (R 53/1976 tr.).

¹²⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85, (R 45/1986 tr.).

¹²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010, (T 1325).

¹²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1010/2016.

¹²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010, (R 22/2011 tr.).

byly navíc vytyčeny rozdíly mezi organizovanou skupinou a organizovanou zločineckou skupinou, kterou trestní zákoník výslovně definuje.¹²⁸

Při takzvaném excesu z dohody, kdy jeden z členů organizované skupiny vytvořené za účelem přisvojení si cizí věci zmocněním vybočí z původní dohody a v úmyslu zmocnit se cizí věci použije násilí, je třeba toto jednání u vybočivšího posoudit jako trestný čin loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku, jednání ostatních jako trestný čin krádeže podle § 205 tr. zákoníku.¹²⁹

Ke kvalifikačnímu znaku spáchání trestného činu členem organizované skupiny u trestného činu krádeže podle § 205 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku v jednočinném souběhu s trestným činem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku podrobněji v kapitole č. 4.

2.2.3.3. Spáchání krádeže za mimořádných událostí

Ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku bylo do předpisu zařazeno jako reakce na krádeže páchané v minulosti zejména při povodních.¹³⁰ Od počátku bylo předmětem odborné kritiky, kdy bylo především upozorňováno, že se obsahově překrývá s (tehdy též novou) alternativou zakládající trestní odpovědnost uvedenou v § 205 odst. písm. e) tr. zákoníku, kritizována byla i vágnost vymezení daného kvalifikačního znaku vedoucí k absurdnímu výkladu zákona a bylo doporučováno jeho vypuštění pro přílišné přepínání trestní represe s tím, že by bylo dostačující pachateli přičíst obecnou přitěžující okolnost uvedenou v § 42 písm. j) tr. zákoníku.¹³¹ Tyto obavy se nakonec naplnily, jak je pojednáno níže s jejím vypuštěním nelze než souhlasit.

Stav ohrožení státu může podle čl. 7 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti České republiky vyhlásit Parlament na návrh vlády, „*je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.*“¹³² O vyhlášení válečného stavu rozhoduje podle čl. 43 odst. 1 Ústavy Parlament, „*je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.*“¹³³ Živelní pohromami se rozumí „*určité situace vyšší moci ohrožující nejen přímo lidské životy a zdraví, ale souběžně i majetek, životní prostředí a jeho složky. Mezi nejzávažnější živelní pohromy působící v ČR patří*

¹²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2023, sp. zn. 5 Tdo 655/2023, (R 33/2023 tr.).

¹²⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14. 9. 1982, sp. zn. 3 To 43/82, (R 24/1983 tr.).

¹³⁰ *Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.*

¹³¹ ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže.*

¹³² Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹³³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

povodně a požáry.¹³⁴ Dále mohou být živelními pohromami katastrofální sucho, sněhová kalamita, zemětřesení, působení vichřice nebo orkánu, velký sesuv půdy nebo velká lavina, jedná se tedy o situace, které nejsou vyvolané člověkem, ale lidská činnost k nim může přispět.¹³⁵ Jinou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek může být jakákoliv událost, která vážně ohrožuje uvedené statky. Zákonodárce tak ponechal prostor orgánům činným v trestním řízení k uvážení a nevymezil taxativně výčet situací, za kterých lze trestný čin krádeže podle předmětného ustanovení spáchat. Za takovou jinou událost lze považovat například „rozsáhlejší nepokoje, vzpouru vězňů, teroristické akce, větší železniční, leteckou nebo jinou dopravní nehodu, byť ji pachatel nezpůsobil“ a ve světle recentní judikatury¹³⁶ též „pandemii určitého virového onemocnění“.¹³⁷ Stav ohrožení státu a válečný stav jsou mimořádnými stavy, k jejichž vyhlášení je třeba výslovného formálního projevu vůle určitého orgánu veřejné moci. Oproti tomu živelní pohroma či *jiná událost* představují faktický stav a ke své existenci nevyžadují žádné formální opatření, ač k jeho přijetí zpravidla následně dojde.

Kvalifikační znak obsažený v § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, tedy v dříve pravděpodobně velmi málo využívaném ustanovení, podléhal v nedávné době zevrubnému zkoumání jak odborné veřejnosti, tak rozhodovací praxi soudů, a to v důsledku epidemie onemocnění SARS-CoV-2. Pachatelům trestných činů krádeží byla tato okolnost zpravidla přičítána pouze na základě časové a místní souvislosti s epidemií nemoci, což vedlo v zásadě k plošnému zostření trestání všech krádeží na území České republiky po dobu trvání epidemie, respektive po dobu trvání nouzového stavu, který fakticky *jinou událost vážně ohrožující život nebo zdraví lidí* formalizoval a pomáhal tak určit její začátek a konec. Nejvyšší soud nejdříve tento postup ve dvou případech aproboval.¹³⁸ Následně dovodil potřebu i souvislosti věcné.¹³⁹

V kontextu této problematiky je významný rozsudek velkého senátu trestního kolegia, dle kterého k naplnění zákonného znaku podle ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku nestačí pouhá časová a místní souvislost spáchaného činu s jinou událostí, nýbrž je nutná i souvislost věcná. Orgány činné v trestním řízení proto musí vždy konkrétně zkoumat, zda událost (eventuálně též opatření přijatá v jejím důsledku a k jejímu řešení) pachatel ke spáchání trestného činu využil či zneužil, zda událost spáchání trestného činu umožnila či usnadnila nebo zda pachatel počítal

¹³⁴ HENDRYCH, Dušan et al. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, živelní pohromy. [online]. [cit. 2024-07-20]. ISBN: 978-80-7400-059-1. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹³⁵ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II, § 140-271*, s. 2561-2562.

¹³⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, (R 19/2021).

¹³⁷ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář I, § 1-139*, s. 854.

¹³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1204/2020.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1255/2020.

¹³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. 7 Tdo 10/2021.

s tím, že v důsledku této události unikne odhalení a dopadení. Věcná souvislost je dána rovněž pokud pachatel svůj čin zaměřil proti přijatým opatřením, aby je mařil či aby ztěžoval zvládnutí nebo odvrácení nastalé situace.¹⁴⁰ Aplikací předmětného ustanovení se nakonec zabýval i Ústavní soud, který se s rozsudkem velkého senátu ztotožnil.¹⁴¹ Výsledná situace se podle některých autorů dotýkala asi 1 000 až 1 500 odsouzených.¹⁴² K odstraňování následků nezákonně uložených trestů v důsledku chybně aplikovaného ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku docházelo ještě v roce 2024.¹⁴³

Objevovaly se některé názory, že pokud by odsouzení řádně využili všech svých procesních práv a podali všechny opravné prostředky, Nejvyšší soud by se výkladem dotčeného ustanovení zabýval mnohem dříve a vzniklé situaci tak mohlo být předejito.¹⁴⁴ Ač s tímto názorem v zásadě souhlasím, je otázkou, zda lze rozumně předpokládat, že průměrný odsouzený za bagatelní krádež zboží v obchodě bude schopen porozumět procesním oprávněním, která mu trestní řád nabízí a řádně je využít. Mám za to, že pravděpodobně ano, a to i proto, že se jednalo o případy nutné obhajoby. Nicméně, jak vyplývá z § 14 odst. 3 zákona o soudech a soudcích, Nejvyšší soud sám disponuje nástrojem, kterým mohl celé situaci předejít, nebo alespoň zmírnit její dopady, neboť do jeho činnosti náleží mimo jiné též vyhodnocování pravomocných rozhodnutí soudů v trestním řízení a přijímání stanovisek k této rozhodovací činnosti tak, aby bylo zaručeno jednotné rozhodování.¹⁴⁵

2.2.3.4. Způsobení značné škody

Zvlášť přitěžující okolnost uvedená v § 205 odst. 4 písm. c) tr. zákoníku se vztahuje na případy, při kterých pachatel svým jednáním způsobí škodu v rozsahu od 1 000 000 Kč do 10 000 000 Kč.

---

¹⁴⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, (R 19/2021).

¹⁴¹ Nález Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2021, sp. zn. IV. ÚS 767/21.

¹⁴² DRÁPAL, Jakub, DUŠEK, Libor. *Tresty za nouzového stavu: nedořešený problém*. Trestněprávní revue [online]. 2021, č. 2, s. 98-104. [cit. 2024-10-01]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁴³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2024, sp. zn. 3 Tz 33/2024.

¹⁴⁴ PŮRY, František *Rekodifikační čtvrtky aneb nad návrhem nového trestního řádu*. In: epravo [online]. 13.4.2023. [cit. 2024-10-01]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/eshop/rekodifikacni-ctvrtky-aneb-nad-navrhem-noveho-trestniho-radu-online-zive-vysilani-13-4-2023-773.html?action=255f0cc4&fbclid=IwAR2sMyLEMV1WFD9V7YFSuMQgUpm4TKWyLN7IMX2g_rx0wXV8xCfme2feH6w.

¹⁴⁵ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

2.2.3.5. Způsobení škody velkého rozsahu

Kvalifikační znak uvedený v § 205 odst. 5 písm. a) tr. zákoníku se z hlediska výše způsobené škody vztahuje na nejzávažnější případy při kterých pachatel svým jednáním způsobí škodu v minimální výši 10 000 000 Kč, horní hranice výše škody není stanovena. K dovození požadované formy zavinění není nezbytné, aby byl pachatel schopen odborně posoudit hodnotu předmětu útoku, postačí, pokud o ní představu mít měl a mohl, a to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům.¹⁴⁶

2.2.3.6. Krádež ve spojení s terorismem

Zvlášť přitěžující okolnost uvedená v § 205 odst. 5 písm. b) tr. zákoníku představuje, jak vyplývá z porovnání s dikcí ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, speciální případ pomoci. K naplnění kvalifikačního znaku se z hlediska zavinění vyžaduje úmysl pomoci jinému ke spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu podle § 312d tr. zákoníku nebo trestného činu vyhrožování teroristickým trestným činem podle § 312f tr. zákoníku. Teroristickým trestným činem se podle § 129a tr. zákoníku rozumí trestný čin vlastizrady spáchaný formou teroristického útoku nebo teroru podle § 309 tr. zákoníku, trestný čin teroristického útoku podle § 311 tr. zákoníku a trestný čin teroru podle § 312 tr. zákoníku.

Není rozhodné, zda ke spáchání těchto činů skutečně došlo, dokonce nemusí dojít ani do stádia přípravy. Souběh trestného činu krádeže a výše uvedených trestných činů není vyloučen, může však dojít k faktické konzumpci.¹⁴⁷

S ohledem na trestní sazbu, kterou zákonodárce u naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby obsažených v § 205 odst. 5 písm. a) a b) tr. zákoníku stanovil, se podle § 14 odst. 3 tr. zákoníku jedná o zvlášť závažné zločiny, jejichž příprava je dle § 205 odst. 6 tr. zákoníku trestná.

2.3. Subjekt

Pachatelem trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 tr. zákoníku může být jakákoliv fyzická osoba, která je trestně odpovědná a od prosince roku 2016 i právnická osoba.¹⁴⁸ Zákonodárce v předmětném ustanovení neurčil žádný požadavek na zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení, který by měl pachatel splňovat.

---

¹⁴⁶Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 8 Tdo 237/2017.

¹⁴⁷ ŠÁMAL, P. et al., Trestní zákoník: komentář II, § 140-271, s. 2563.

¹⁴⁸ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, obsahoval do konce listopadu roku 2016 v § 7 pozitivní výčet trestných činů, kterých se mohla právnická osoba dopustit, přičemž trestný čin krádeže podle § 205 tr. zákoníku mezi nimi uveden nebyl. Novelou¹⁴⁹ došlo k přijetí opačné koncepce a předmětné ustanovení naopak vymezuje trestné činy, které právnická osoba spáchat nemůže. V důsledku tohoto kroku došlo k rozšíření okruhu trestných činů, za které mohly být právnické osoby stíhány, mimo jiné též o trestný čin krádeže, a ke zvýšení preventivně-represivní funkce trestního práva ve vztahu k právnickým osobám, což bylo cílem změny právní úpravy.¹⁵⁰

Pachatelem trestného činu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku může být podle literatury též jakákoliv fyzická nebo právnická osoba.¹⁵¹ Mám za to, že zákonodárce v daném ustanovení vymezil pachateli zvláštní vlastnost ve smyslu § 114 odst. 1 trestního zákoníku, a to odsouzení nebo potrestání v posledních třech letech.

2.4. Subjektivní stránka

K vyvození trestní odpovědnosti za trestný čin krádeže je dle § 13 odst. 2 tr. zákoníku třeba úmyslné zavinění. Pachatel proto musí chtít zákonem chráněný zájem porušit, nebo s tím alespoň musí být srozuměn, resp. smířen, jak vyplývá z § 15 tr. zákoníku. Toto platí jen pro základní skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 a 2 tr. zákoníku, neboť zákon v § 17 výslovně stanovuje, že k naplnění okolností zvlášť přitěžujících, obsažených v § 205 odst. 3, 4 a 5 tr. zákoníku, postačí nedbalost, nestanoví-li jinak. Zákon stanovuje jinak například v § 205 odst. 5 písm. b) tr. zákoníku.

Všechny znaky objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 205 tr. zákoníku musí být kryty požadovanou formou zavinění. Pachatel proto musí mít úmysl s věcí nakládat jako s vlastní¹⁵², tedy tak, aby nikoliv jen na přechodnou dobu, vyloučil obnovení dispozičního oprávnění původního držitele. Naopak, pachatel nemusí mít úmysl věc trvale užívat, může jí následně zničit, někomu darovat, nebo si ponechat jen některé její části.¹⁵³ Úmysl si věc přisvojit musí být dán již v době, kdy se pachatel cizí věci zmocňuje.¹⁵⁴ Dále musí vědět, že se

---

¹⁴⁹ Zákon č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁰ *Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.* [online]. [cit. 2024-07-18]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁵¹ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 2560.

ŠČERBA, F. et al., *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace), § 205 krádež.

¹⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018, (R 51/2018 tr.).

¹⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3 Tdo 206/2011, (R 3/2013 tr.).

¹⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. 3 Tdo 579/2011.

ve vztahu k němu jedná o cizí věc.¹⁵⁵ Úmyslem musí být zahrnuty i znaky uvedené v § 205 odst. 1 a) až e) tr. zákoníku a v § 205 odst. 2 tr. zákoníku. Pokud pachatel odcizí peněženku s úmyslem zmocnit se pouze hotovosti, která se v ní nachází, musí být srozuměn s tím, že se v ní nachází i další její obvyklý obsah, přičemž odpovídá i za tuto škodu.¹⁵⁶ Stejně tak pokud pachatel odcizí motorové vozidlo ve známém lyžařském středisku během hlavní sezóny, přičemž toto vozidlo na sobě má připevněný box na lyže a uvnitř vozu se nachází sportovní potřeby k lyžování, kryta zavazadly je i škoda na lyžařském vybavení, které se v boxu nachází.¹⁵⁷ Tento přístup k nepřímému úmyslu není v nauce shodně přijímán a více jsem se mu věnovala v kapitole č. 4.

---

¹⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 3 Tdo 848/2005, (T 865).

¹⁵⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 2. 11. 1984, sp. zn. 4 Tz 33/84, (R 8/1986 tr.).

¹⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2024, sp. zn. 6 Tdo 384/2024.

3. Trestný čin krádeže a recidiva

Zvláštní úprava recidivy krádeže v trestním zákoníku byla od počátku předmětem odborných diskusí.¹⁵⁸ V nedávné době téma znovu intenzivně ožilo, přičemž lze předpokládat, že nemalý podíl na tom měla epidemie onemocnění SARS-CoV-2. Tehdy totiž často mechanicky aplikované ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, ve spojení s odst. 2 tr. zákoníku, vedlo k ukládání absurdně dlouhých nepodmíněných trestů odnětí svobody i za typově málo závažná jednání.¹⁵⁹ Tento nepoměr se pravděpodobně stal jedním z katalyzátorů pro řešení vysoké míry uvěznění v České republice. V důsledku hledání vhodných strategií došlo mimo jiné ke znovuotevření polemiky nejen nad zněním § 205 odst. 2 tr. zákoníku, ale obecně i nad (ne)potřebností speciálních skutkových podstat, které obsahují recidivu jako jediný kvalifikační znak.¹⁶⁰

3.1. Historický exkurs k § 205 odst. 2 tr. zákoníku

Ač zvýšená trestnost opakujícího se deliktního jednání není v právní úpravě žádnou novinkou (srov. kapitola č. 1), původní znění trestního zákona žádné speciální ustanovení vztahující se k recidivě krádeže neobsahovalo. Ke změně došlo až na základě novely¹⁶¹ reagující mimo jiné na připomínku Nejvyššího soudu, podle které bylo třeba zavést novou okolnost srovnatelnou se způsobením škody nikoli nepatrné, a to trestněprávní recidivu v období předchozích dvou let, neboť „*tato okolnost totiž zvyšuje nebezpečnost jednání pachatele natolik, že trestní postih je důvodný i tehdy, jestliže byla způsobena škoda, v jiných případech postižitelná jako přestupek*“.¹⁶² Do § 247 odst. 1 tr. zák. tak bylo včleněno písm. e), které znělo: „*byl za takový čin v posledních dvou letech potrestán*“. Ustanovení se vztahovalo pouze na dřívější potrestání

¹⁵⁸ ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže*.

CHROMÝ, Jakub. *K právnímu pojetí recidivy v novém trestním zákoníku*. Trestněprávní revue [online]. 2009, č. 11, s. 325-331. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

KRATOCHVÍL, Vladimír. *Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku*. Trestněprávní revue [online]. 2011, č. 1, s. 15-18. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

KUCHTA, Josef. *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku*. Právní rozhledy [online]. 2010, č. 1, s. 1-7. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1210-6410. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁵⁹ Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 13.08.2020, sp. zn. 9 To 194/2020.

Skutek popsáný v rozhodnutí spočíval v krádeži jednoho balení čokoládových bonbonů v celkové hodnotě 79,90 Kč, přičemž obžalovanému byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou let a šesti měsíců.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 7. 2020, sp. zn. To 190/2020.

Skutek popsáný v rozhodnutí spočíval v krádeži pěti kusů pečiva v celkové hodnotě 62,50 Kč, obžalovanému byl uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let.

¹⁶⁰ ASOCIACE ORGANIZACÍ V OBLASTI VĚZEŇSTVÍ (AOOV). *Návrh krátkodobých legislativních změn v trestní justici vedoucí ke snížení trestní represe*. [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: https://aovv.cz/wp-content/uploads/2023/04/5-kratkodobych-leg-zmen-snizeni-trestni-represe-230417_161715.pdf.

¹⁶¹ Zákon č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.

¹⁶² *Důvodová zpráva k zákonu č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon*.

za trestný čin, nikoliv za přešupek, „aby nebyl trestní postih zbytečně rozšiřován na pachatele, kteří páchají jen příležitostně a drobné krádeže, např. v samoobsluhách“.¹⁶³ Zákonem č. 290/1993 Sb. došlo následně v písm. e) ke změně tak, že nově znělo takto: „byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“. Zákonodárce tím reagoval na výrazný nárůst majetkové trestné činnosti a rozšířil podmínky, za kterých je čin trestný i bez ohledu na výši škody.¹⁶⁴ Recidivujícímu pachateli trestného činu krádeže hrozil trest odnětí svobody až na dvě léta.

Vládní návrh nového trestního zákoníku, který nakonec z různých důvodů nebyl přijat, zamýšlel v § 180 odst. 1 písm. f) kriminalizovat toho, kdo si přisvojil cizí věc tím, že se jí zmocnil, a „byl za obdobný čin v posledních dvou letech postižen“ a v odst. 2 pak toho, kdo „byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“, přičemž čin podle odst. 2 měl být přísněji trestný.¹⁶⁵ Ke kriminalizaci přestupkové recidivy mělo dojít z důvodu rozšíření opakovaného páchání majetkových přestupků formou krádeží v samoobslužných prodejnách.¹⁶⁶ V průběhu schvalovacího procesu návrhu došlo nakonec k vypuštění tohoto znaku, a to zejména pro absenci potřebných analýz a předpokládané zatížení státního aparátu.¹⁶⁷

Zákonodárce nakonec vyčlenil zpětnou krádež do § 205 odst. 2 tr. zákoníku, který původně zněl: „Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ Nová právní úprava představovala značné zpřísnění, přičemž tento krok nebyl v důvodové zprávě ani v osnově k původnímu vládnímu návrhu trestního zákoníku nikterak vysvětlen. Důvodová zpráva pouze uváděla, že: „recidiva je znakem přísněji trestné samostatné skutkové podstaty“.¹⁶⁸ Zvolené řešení neodpovídalo v důvodové zprávě deklarované „nové filozofii ukládání trestních sankcí“ vycházející ze zásady depenalizace¹⁶⁹ ani připomínce Nejvyššího soudu o srovnatelné závažnosti trestněprávní recidivy a způsobení škody nikoli nepatrné (na základě které byl znak zpětnosti do ustanovení v roce 1991 včleněn). Poslední změna, přijatá na popud odborné veřejnosti,¹⁷⁰ spočívala v tom, že slova „čin uvedený v odstavci 1“ byla nahrazena slovy „takový

---

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích. [online]. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁶⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Návrh trestního zákoníku, sněmovní tisk č. 744/2004. [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=13052&pdf=1>.

¹⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Osnova trestního zákoníku 2004-2006*. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 197. ISBN: 80-7179-527-5.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 330/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2024-09-07]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

čin“.¹⁷¹ Při doslovném výkladu původního znění by totiž nebylo možné podle ustanovení o zpětné krádeži postihnout pachatele, který byl v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán za trestný čin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, což kritizoval například Říha.¹⁷² Zákodárce tak rozšířil okruh trestných činů zakládajících podmínku zpětnosti na všechny trestné činy, které spočívají v přisvojení si cizí věci zmocněním, když se vrátil k formulaci uvedené v trestním zákoně ve znění účinném od 1. 1. 1992. Za „takový čin“ se proto kromě trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 a 2 tr. zákoníku považuje i trestný čin loupeže podle § 173 tr. zákoníku.¹⁷³

3.2. § 205 odst. 2 tr. zákoníku jako samostatná skutková podstata

U jiných majetkových trestných činů má znak zpětnosti charakter kvalifikačního znaku, který rozvíjí základní skutkovou podstatu daného trestného činu. Kvalifikovaná skutková podstata tak může být naplněna pouze tehdy, pokud pachatel naplní všechny znaky uvedené v základní skutkové podstatě a k tomu navíc znak zpětnosti, jak je tomu například u trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku nebo u trestného činu podvodu podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku. Tak tomu ovšem není u trestného činu krádeže, neboť se v rámci celého předpisu jedná o unikátní konstrukci.

Ustanovení § 205 odst. 2 tr. zákoníku označuje důvodová zpráva jako samostatnou skutkovou podstatu.¹⁷⁴ Daný pojem činil při výkladu určité potíže, neboť jej česká trestněprávní nauka, která rozlišuje skutkovou podstatu základní, kvalifikovanou a privilegovanou, nepoužívá. V minulosti se toto slovní spojení objevilo v rozhodnutí Nejvyššího soudu v souvislosti s trestným činem zkrácení daně, poplatku a jiné platby podle § 148 tr. zák. Druhý odstavec ustanovení měl za cíl rozšířit podmínky trestnosti o další jednání pachatele, která směřují ke stejnému výsledku, jako jednání uvedená v odstavci 1.¹⁷⁵ Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí uvedl, že „*odstavec 2 je samostatnou skutkovou podstatou*“, a že na rozdíl od jednání uvedených v odst. 1 se „*nevyžaduje, aby se tak stalo ve větším rozsahu*“, skutková podstata by proto „*mohla být formálně naplněna vyláčením uvedené výhody v jakékoliv výši*“.¹⁷⁶

Říha v této záležitosti odkazoval na německou terminologii samostatných a nesamostatných obměn výchozí skutkové podstaty a došel k závěru, že odstavec 2

---

¹⁷¹ Zákon č. 330/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷² ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže*.

¹⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 1035/2011.

¹⁷⁴ *Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*.

¹⁷⁵ *Důvodová zpráva k zákonu č. 253/1997 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2024-09-07]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 3 Tdo 853/2003, (R 3/2004 tr.).

je samostatnou obměnou odstavce 1, neboť obě ustanovení poskytují ochranu před totožnou trestnou činností, avšak každé z nich obsahuje jiné znaky, na základě kterých je jednání spočívající v přisvojení si cizí věci zmocněním trestné, přičemž tyto znaky mohou být naplněny i nezávisle na sobě.¹⁷⁷ Šámal uváděl, že „*Ustanovení § 205 obsahuje v odstavcích 1 a 2 dvě samostatné základní skutkové podstaty.*“¹⁷⁸ Chromý sice také připouštěl variantu základní skutkové podstaty, avšak řešení označoval za sporné.¹⁷⁹ Dle Kuchty se jednalo o kvalifikovanou skutkovou podstatu a recidiva představovala okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby.¹⁸⁰

Pokud si pachatel přisvojil cizí věc zmocněním a naplnil znak recidivy, přičemž však zároveň svým jednáním nenaplnil žádný z alternativních znaků uvedených v § 205 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku, tedy nezpůsobil škodu nikoli nepatrnou, nikam se nevloupal, nepoužil násilí ani jím bezprostředně nehrozil v úmyslu si věc ponechat, nespáchal čin na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, ani na území dotčeném evakuací osob, byl skutek posouzen jako přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku.¹⁸¹ Ve výše zmíněném případě má ustanovení charakter základní skutkové podstaty, neboť může obstát i samo o sobě. Tutéž povahu má ustanovení i za předpokladu, že pachatel k uvedeným znakům naplnil navíc i některý z kvalifikačních znaků uvedených v § 205 odst. 3 až 5 tr. zákoníku.

Skutečný problém ovšem nastával v případě, že pachatel svým jednáním naplnil jak znaky uvedené v odst. 1, tak v odst. 2 § 205 tr. zákoníku. Shora naznačenou názorovou rozpolcenost sdílely i jednotlivé senáty Nejvyššího soudu. Podle sedmého senátu poskytují obě samostatné skutkové podstaty ochranu stejnému objektu před tímž jednáním, jejich jednočinný souběh je proto vyloučen a skutek je třeba posoudit podle přísnějšího ustanovení, tedy podle druhého odstavce. Ke znakům v prvním odstavci se má případně přihlídnout až při rozhodování o trestu, jako k obecně přitěžujícím okolnostem.¹⁸² Šestý senát souhlasil s tvrzením, že se jedná o samostatné skutkové podstaty se stejným základem, namítal ale, že každá z nich vymezuje jiné podmínky trestnosti, jejich jednočinný souběh proto nevyloučil. Zároveň argumentoval, že při právní kvalifikaci skutku je třeba vystihnout všechny zákonné znaky, které jím byly naplněny.¹⁸³ Tomuto názoru přisvědčil i osmý senát, avšak měl za to, že § 205 odst. 2 tr. zákoníku

---

¹⁷⁷ ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže.*

¹⁷⁸ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. II, § 140-421.* Praha: C.H. Beck, 2010. s. 1786. ISBN 978-80-7400-178-9.

¹⁷⁹ CHROMÝ, J., *K právnímu pojetí recidivy v novém trestním zákoníku,* s. 325-331.

¹⁸⁰ KUČHTA, J., *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku,* s. 1-7.

¹⁸¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. 6 Tdo 858/2011.

¹⁸² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 2011, sp. zn. 7 Tdo 23/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2011, sp. zn. 7 Tdo 248/2011.

¹⁸³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2011, sp. zn. 6 Tdo 1621/2010.

představuje zvláštní základní skutkovou podstatu, která může obstát jak samostatně (za předpokladu, že nebyly naplněny žádné alternativní znaky uvedené v prvním odstavci), tak vedle prvního odstavce (jako kvalifikační znak zpětnosti). Proto, pokud byly současně naplněny znaky uvedené v obou odstavcích, je třeba skutek kvalifikovat jako jeden přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) až e), odst. 2 tr. zákoníku.¹⁸⁴ Velký senát trestního kolegia se ztotožnil s názorem osmého senátu a uvedl, že se „*nejedná sice o typickou, klasickou kvalifikovanou skutkovou podstatu, přesto se však s ohledem na vymezení znaku zpětnosti (recidivy) a na přísnější sazbu uvedenou v tomto ustanovení jedná o zvláštní skutkovou podstatu, která v sobě spojuje základní a současně kvalifikovanou skutkovou podstatu ve vztahu k odstavci 1.*“¹⁸⁵

Lze mít za to, že výklad velkého (a osmého) senátu v nastalé situaci představoval asi nejvhodnější řešení. Za předpokladu, že by druhý odstavec byl ve vztahu speciality k prvnímu odstavci, by mohlo docházet k nelogickým situacím. Například: recidivující pachatel byl odsouzen jen podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, avšak následně pokračoval v páchání krádeží a od jeho původního odsouzení již uplynuly tři roky (aniž by tato doba uplynula od právní moci odsuzujícího rozsudku, kterým byl uznán vinným podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku). Podle jazykového výkladu tehdejšího znění § 205 odst. 2 tr. zákoníku takový pachatel již znak zpětnosti nenaplnoval, a to i přesto, že jeho chování bylo fakticky společensky škodlivější (dopouštěl se jej opakovaně, ve vymezené době, přestože byl odsouzen jako recidivista, což na něj zjevně nepůsobilo dostatečně preventivně). Tato nedůslednost zákonodárce byla opravena přijetím zákona č. 330/2011 Sb., jak bylo uvedeno výše. Ani podle stávajícího znění trestního zákoníku by však nešlo o správný postup, neboť za předpokladu, že byl naplněn i některý ze znaků uvedených v prvním odstavci, je třeba při právním posouzení vystihnout všechny takové znaky. V případě druhého zvažovaného řešení, tedy jednočinného souběhu, by znamenalo pachatele shledat vinným ze dvou různých přečinů krádeže, avšak na základě jednoho totožného jednání. Pachateli by navíc měl být uložen úhrnný trest podle ustanovení o nejpřísněji trestném činu, jak stanoví § 43 odst. 1 tr. zákoníku, (tedy podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku) a přičtena obecná přitěžující okolnost podle § 42 písm. n) tr. zákoníku (tedy spáchání více trestných činů, ač k tomu fakticky nedošlo). Vzhledem k výše uvedeným závěrům nezbývá než souhlasit s názorem velkého senátu a některých autorů kritizujících znění ustanovení § 205 odst. 2 tr. zákoníku, že zákonodárce v tomto případě nezvolil nejvhodnější řešení.

---

¹⁸⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 18/2011.

¹⁸⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 706/2011, (R 33/2012 tr.).

3.3. Aktuální diskuse

Další větší diskuse na téma právní úpravy zpětné krádeže v trestním zákoníku byla pravděpodobně zahájena v souvislosti s epidemií onemocnění SARS-CoV-2, jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly a jak ve svých příspěvcích naznačují i autoři Scholle¹⁸⁶ a Jochman¹⁸⁷, a to zejména jako důsledek aplikace kvalifikované skutkové podstaty uvedené v § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, která z krádeží, jež by při absenci ustanovení § 205 odst. 2 byly jen přestupky, činila zločiny. Dalšími důvody, které někteří autoři spojují s trestáním krádeží během epidemie, byla snaha o snížení míry uvěznění v České republice, která je se 179 vězni na 100 000 obyvatel třetí nejvyšší v EU¹⁸⁸ a také snaha o omezení nadužívání trestní represe (zejména trestu odnětí svobody), jež vede nejen k nespravedlivým trestům, ale i sociálním a ekonomickým problémům. Právě recidivistům je, častěji než jiným osobám, ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, neboť možnosti uložení alternativních trestů již zpravidla byly vyčerpány, nebo je s ohledem na poměry pachatele uložit nelze. Podle stávající právní úpravy je možné recidivujícímu pachateli standardně uložit nejkratší možný nepodmíněný trest odnětí svobody v délce šesti měsíců. Mimořádné snížení trestu odnětí svobody, natož pak užití hmotněprávního korektivu, není odůvodněno ani v případech s velmi nízkou hodnotou způsobené škody (v rádech desetikorun nebo nižších jednotek stokorun), pokud je znak recidivy naplněn ve výrazné míře.¹⁸⁹ Vystávají otázky, zda je takový trest spravedlivý a přiměřený, zejména s ohledem na jeho sociální dopady na pachatele a jeho okolí, zda pachateli neznemožňuje, nebo alespoň nadměrně neznesnadňuje jeho opakované začlenění do společnosti a fakticky tak nepůsobí spíše kontraproduktivně. Důležité je také přihlídnout k přínosům takového trestu pro společnost. U „*nenapravitelných recidivistů*“, kterým již byly uloženy jak tresty nespojené s odnětím svobody, tak nepodmíněný trest odnětí svobody, a to i opakovaně, přičemž pachatele nemotivovaly k upuštění od dalšího páchání trestné činnosti, je hlavním cílem jejich eliminace ze společnosti. Takové vyloučení je však vykoupeno vysokými náklady, a to jak na samotný výkon trestu, tak na řízení, které vedlo k jeho uložení. Hodnota způsobené škody často ani nepřevyšuje průměrný denní výdaj na jednoho vězně.¹⁹⁰ Je proto na zvážení, zda se jedná o výdaje přiměřené okolnostem.

Ač se úvahy nad možnými změnami právní úpravy recidivní krádeže objevovaly zřídka již dříve¹⁹¹, ve větším měřítku se tomu stalo až v uplynulých několika letech. Mezi navrhovanými

---

¹⁸⁶ SCHOLLE, Jan. *Zrušte § 205 odst. 2 trestního zákoníku*. Státní zastupitelství [online]. 2020, č. 4, s. 8. [cit. 2024-09-05]. ISSN: 1803-7631. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/>. [paywall].

¹⁸⁷ JOCHMAN, David. *Recidiva jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a rovnost před zákonem*. Bulletin advokacie [online]. 2021, č. 3, s. 41-45. [cit. 2024-09-06]. ISSN: 1805-8280. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

řešeními se objevuje například navrácení k dikci právní úpravy účinné před přijetím trestního zákoníku, tedy opětovné zařazení znaku zpětnosti mezi alternativní znaky uvedené v § 205 odst. 1 a) až e) tr. zákoníku s trestní sazbou do dvou let. Nově by kromě prejudice ve stanoveném období, měla být stanovena ještě další podmínka trestnosti, a to způsobení minimální výše škody v rádech stokorun. Takové opatření by posílilo horizontální spravedlnost mezi pachateli bagatelních krádeží, přičemž právě tito představují přibližně jednu dvanáctinu vězeňské populace.¹⁹²

Jedním z navrhovaných řešení je i úplné zrušení ustanovení § 205 odst. 2 tr. zákoníku bez náhrady, nebo zavedení recidivy výlučně jako kvalifikačního znaku, a to pro rozpor stávající právní úpravy se zásadou rovnosti před zákonem.¹⁹³ Dle Jochmana ustanovení kriminalizuje jednání, která bez naplnění znaku zpětnosti nejsou trestným činem, jen pro určitý okruh osob. Tato nerovnost není ospravedlnitelná, neboť nesplňuje trest proporcionality, a to zejména z hlediska přiměřenosti. Jednak proto, že je nepřiměřené pachatele nad rámec již vykonaného trestu sankcionovat nižší hranicí trestnosti, a jednak proto, že ochrana společnosti před jednáním, které má nízkou míru společenské škodlivosti, neodůvodňuje porušení zásady rovnosti před zákonem.

Jelínek navrhuje sjednotit právní úpravu speciální recidivy pouze jako kvalifikačního znaku u všech trestných činů a zároveň zrušit dolní hranice trestních sazeb u těchto kvalifikovaných skutkových podstat pro lepší individualizaci trestu.¹⁹⁴

Naopak, například Drápal doporučuje úplně zrušit skutkovou podstatu zpětné krádeže a také všechny speciální skutkové podstaty s přísnějšími trestními sazbami pro recidivisty a zároveň provést celkovou revizi trestních sazeb spočívající ve snížení jejich dolních hranic. Uznává sice, že recidivistu je vhodné trestat přísněji, ale stále jen v rámci základní skutkové podstaty. Jako alternativní řešení navrhuje snížit trestní sazbu na úroveň základní skutkové

---

¹⁸⁸ WORLD PRISON BRIEF. *Highest to Lowest - Prison Population Rate*. [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: https://www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison_population_rate?field_region_taxonomy_tid=14.

¹⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 506/2015.

¹⁹⁰ VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva za rok 2023*. [online]. 2024, s. 8. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/uredni-deska/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-vs-cr-2023.pdf>.

¹⁹¹ SHEINOST, Miroslav; VÁLKOVÁ, Helena et al. *Sankční politika a její uplatňování*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. s. 161. ISBN 978-80-7338-154-7.

NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zvláštní zpráva „Věznice“*. [online]. 21. 10. 2019, s. 33. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/01/zvl_zprava_veznice25_09_2019.pdf.

¹⁹² SCHOLLE, J., *Zrušte § 205 odst. 2 trestního zákoníku*.

¹⁹³ JOCHMAN, D., *Recidiva jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a rovnost před zákonem*.

¹⁹⁴ JELÍNEK, Jiří. Možnosti zdokonalení právní úpravy majetkových trestných činů v českém trestním zákoníku. In: ROMŽA, Sergej; ŠTRKOLEC, Martin a VINEROVÁ, Bronislava. *Košické dni trestného práva, VII. ročník. Ochrana vlastnického práva normami trestného práva*. [online]. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2023. s. 12-21. ISBN 978-80-574-0270-1. [cit. 2024-09-09]. Dostupné z: <https://unibook.upjs.sk/sk/pravnicka-fakulta/1925-kosicke-dni-trestneho-prava-2023-vii-rocnik-ochrana-vlastnickeho-prava-normami-trestneho-prava>.

podstaty podle § 205 odst. 1 tr. zákoníku a stanovit minimální hranici škody v podobě „*škody nikoliv minimální*“, například ve výši 1 000 Kč.¹⁹⁵

3.4. Nové pojetí zpětné krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku?

V souladu s naplňováním programového prohlášení vlády a v něm obsaženým závazkům vztahujícím se mimo jiné k rozšíření konceptu restorativní justice, řešení problému nadužívání trestní represe u jednání s malou společenskou škodlivostí a k rozšíření výkonu alternativních trestů, prevence a snižování recidivy¹⁹⁶ byl Ministerstvem spravedlnosti předložen návrh novely trestního zákoníku, trestního řádu a dalších souvisejících zákonů, který prozatím v rámci legislativního procesu prošel pouze připomínkovým řízením.

Navrhovaná změna by se měla dotknout i § 205 tr. zákoníku a spočívá zejména ve vypuštění současného odstavce 2 a včlenění znaku recidivy pod nově vytvořeným písm. f) v rámci odstavce 1, které by mělo nově znít: „*byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán*“.¹⁹⁷ Jak vyplývá z důvodové zprávy, motivem změny stávající úpravy je především vyšší počet vězňených osob, přičemž řešením by mělo být zkrácení délky ukládaných trestů.¹⁹⁸

Nejvyšší soud ve svých připomínkách předložený návrh jako celek odmítl. S potřebou mírněji trestat zpětné krádeže souhlasí, nikoliv však s nastíněným řešením, které považuje za nesystémové. Jako nejjednodušší změnu stávajícího znění navrhuje v ustanovení § 205 odst. 2 tr. zákoníku pouze vypustit dolní hranici trestní sazby. Někteří soudci Nejvyššího dávají ke zvážení omezení trestnosti zpětné krádeže stanovením hranice minimální způsobené škody, například ve výši 1 000 Kč. Alternativně by bylo možné zavést recidivu v prvním odstavci pod písm. f) jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a ve druhém ji ponechat jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby pro případy uvedené v § 205 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku. Druhým systémovým řešením by bylo zrušit § 205 odst. 2 tr. zákoníku bez náhrady za současného vypuštění

---

¹⁹⁵ DRÁPAL, Jakub. *Speciální skutkové podstaty pro recidivisty: Nepromyšlené a škodlivé*. Trestněprávní revue [online]. 2022, č. 3, s. 172-180. [cit. 2024-09-06]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

¹⁹⁶ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení vlády*. [online]. 1. 3. 2023. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/>.

¹⁹⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony*. [online]. 26. 3. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZZ3/>.

¹⁹⁸ *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony*. [online]. 26. 3. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZZ3/>.

kvalifikovaných skutkových podstat, jejichž znakem je recidiva, u všech obohacovacích trestných činů.¹⁹⁹

3.5. Statistické údaje k § 205 odst. 2 tr. zákoníku

Ze statistických údajů vyplývá, že policie v uplynulém roce registrovala 66 312 skutků, které dle vlastní takticko-statistické klasifikace zařadila mezi krádeže.²⁰⁰ Tyto skutky představovaly 36,55 % z celkové kriminality a celkem 78,22 % z nich bylo spácháno *opakovaně trestanými osobami*, ve smyslu kriminalisticko-statistickém, tedy pachateli opakovaně evidovaných v kriminální (soudní, vězeňské) statistice²⁰¹, nikoliv ve významu trestněprávním obsaženém v § 205 odst. 2 tr. zákoníku, který je mnohem užší. Obdobně tak soudní statistiky uvádějí údaj o *recidivistech označených soudem*, který ale reflektuje ukládání trestu odsouzenému k jeho dřívější trestné činnosti podle § 42 písm. p) tr. zákoníku.²⁰² Ani tento údaj proto není relevantní, neboť k takové okolnosti nelze podle § 39 odst. 5 tr. zákoníku přihlídnout, je-li zákonným znakem trestného činu. Jedná se o případy, kdy pachatel znak zpětnosti uvedený v § 205 odst. 2 tr. zákoníku nesplnil například proto, že od jeho odsouzení nebo potrestání již uplynuly tři roky nebo proto, že byl odsouzen pro jiný trestný čin, který není *takovým trestným činem*.

Za využití dat z webové aplikace, která obsahuje nejaktuálnější data z roku 2022 vyplývá, že počet odsouzených jen za trestný čin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, bez souběhu s jiným odsouzením a bez ohledu na počet předchozích odsouzení a pohlaví činil 3 895 osob, tedy 42,42 % z celkového počtu 9181 odsouzených za trestný čin krádeže podle § 205 tr. zákoníku.²⁰³ Těmto odsouzeným byl v 2 405 případech, tedy v 62 %, uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, nejčastěji v délce 6 až 7 měsíců. Trest delší než 25 měsíců byl uložen jen dvačtyřicetkrát, tedy v 1,75 % případů. Při srovnání s dřívějšími lety (při pomnutí období tzv. „*covidových krádeží*“) jsou výsledky obdobné.²⁰⁴

¹⁹⁹ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony*. [online]. 23. 4. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORND3QJZZZ3/>.

²⁰⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2023* [online]. 2024. [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>.

²⁰¹ MAREŠOVÁ, Alena; BLATNÍKOVÁ, Šárka; KOTULAN, Petr; MARTINKOVÁ, Milada, ŠTĚCHOVÁ, Markéta a TAMCHYNA Miroslav. *Kriminální recidiva a recidivisté (charakteristika, projevy, možnosti trestní justice)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. s. 8-9. ISBN 978-80-7338-119-6.

²⁰² ROZUM, Jan; TOMÁŠEK, Jan; VLACH, Jíří a HÁKOVÁ, Lucie. *Efektivita trestní politiky z pohledu recidivy*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016. s. 48. ISBN 978-80-7338-164-6.

²⁰³ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické listy trestní pro rok 2022*. [online]. 2023 [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>.

²⁰⁴ DRÁPAL, Jakub et al. *Jak trestáme? Aplikace trestního práva v ČR*. [online]. [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: https://jaktrestame.cz/aplikace/#appka_here.

3.6. Závěr a návrhy de lege ferenda

Mám za to, že speciální recidiva u trestného činu krádeže má své opodstatnění. Předchozí právní úprava původně tento znak neobsahovala. V důsledku společenských změn došlo k novelizaci, přičemž recidiva spočívající v *předchozím potrestání za takový čin v posledních dvou letech* byla označena za stejně závažnou, jako způsobení škody nikoli nepatrné a tento závěr byl odůvodněn. Okolnost, že pachatel byl během trestního řízení opakovaně poučen o protiprávnosti a následcích svého jednání, a přesto se dobrovolně rozhodl pokračovat v trestné činnosti, považuji za dostatečně společensky škodlivou, aby byla postihována prostředky trestního práva, a to i v případě bagatelní trestné činnosti. Z tohoto důvodu se neztotožňuji se zavedením minimální výše škody v řádech několika stokorun. K formulaci „*odsouzen nebo potrestán*“ nemám žádných výhrad, neboť jak již bylo uvedeno v kapitole č. 2, *potrestání* vyžaduje, aby pachatel trest alespoň zčásti vykonal. Naplnění tohoto znaku u pachatelů, kteří ignorují mírnější druhy trestů a na které právě toto ustanovení cílí, by proto mohlo být problematické. Připomínky nevznáším ani k délce doby, která od odsouzení nebo potrestání za *takový čin* nesmí uplynout. Prodloužení ze dvou na tři roky bylo zdůvodněno a považuji je za přiměřené.

Otázkou je, zda je recidiva tak závažným fenoménem, že je třeba ji v rámci trestního zákoníku postihovat přísněji. Odpověď je: nevím. Zavedení *základní samostatné, ale zvláštní skutkové podstaty, která v sobě obsahuje kvalifikační znak* nebylo zákonodárcem nijak odůvodněno, což je v zásadě v rozporu s ideou racionálního zákonodárce, u kterého se předpokládá, že zákony netvoří svévolně, ale sleduje jimi rozumný účel a právní úprava musí být v souladu s existujícími hodnotovými východisky společnosti. Dokud nebudou provedeny potřebné analýzy, ze kterých by vyplývala efektivnost takového zpřísnění, lze mít za to, že by prejudice přísněji být trestána neměla. Tento závěr platí i pro kvalifikované skutkové podstaty, u kterých je recidiva okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby.

S ohledem na aktuální diskusi nad osudem ustanovení § 205 odst. 2 tr. zákoníku a ostatních kvalifikovaných skutkových podstat, jejichž kvalifikačním znakem je zpětnost a též vzhledem k fenoménu recidivy jako celku a dlouhodobým snahám ji minimalizovat bych ocenila, pokud by soudní statistiky evidovaly statistické údaje nejen podle paragrafů trestního zákoníku, ale i podle jejich jednotlivých odstavců. Z dílčích uvedených statistických dat vyplývá, že soudy pachatelům recidivních krádeží ukládají nejčastěji trest na dolní hranici zákonné trestné sazby. Lze proto mít za to, že je nastavena příliš přísně a měla by být snížena. Toto řešení by bylo vhodné jednak proto, že v případě zpětné krádeže je využití institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody v zásadě vyloučeno a jednak, jak z názvu vyplývá, se jedná o opatření mimořádné, které by mělo

být aplikováno jen v případech mimořádných, nikoliv aby jím byla stanovována neschopnost zákonodárce stanovit spravedlivý rozsah trestní sazby. Naopak horní třetinu stávající trestní sazby soudy téměř nevyužívají.

Někteří autoři poukazují na vysoké náklady spojené s trestním řízením a výkonem trestu u recidivistů jako na zásadní problém. Domnívám se však, že tyto náklady pouze reflektují skutečnost, že společnost dosud nenalezla účinné řešení recidivy. Pokud by pachatelé opakovaně trestnou činnost nepáchali, náklady na trestní řízení a výkon trestu by vůbec nevznikly. Skrývat tento zásadní problém za ekonomické argumenty je podle mého názoru alibistické a neřeší jeho podstatu.

Vzhledem k uvedeným důvodům navrhuji úplně zrušit § 205 odst. 2 tr. zákoníku, přičemž tato změna by se měla týkat i kvalifikovaných skutkových podstat jiných trestných činů, u kterých je recidiva okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby a toto zpřísnění nebylo řádně odůvodněno. Dále navrhuji recidivu spočívající v odsouzení nebo potrestání za *takový čin* v posledních třech letech, jako znak zakládající trestní odpovědnost, včlenit mezi alternativy uvedené v § 205 odst. 1 tr. zákoníku. Takové řešení by umožňovalo dostatečnou individualizaci trestu v rámci § 205 odst. 1 tr. zákoníku a zároveň by nezlehčovalo závažnost opakovaného deliktního jednání, které pachatel činí i přesto, že na něj v nedávné době již bylo působeno prostředky trestního práva.

4. Krádež platební karty a její následné použití

Předmětem útoku trestného činu krádeže podle § 205 tr. zákoníku může být i peněženka, která, kromě peněžní hotovosti, dokladů nebo jiných legitimačních papírů obsahuje také platební kartu, v současné době běžný platební prostředek.²⁰⁵ Krádež peněženky, kterou má jiný na sobě nebo při sobě a ve které se nachází mimo jiné i platební karta, však není posuzováno pouze jako trestný čin krádeže podle § 205 tr. zákoníku, nýbrž jako jednočinný souběh tohoto trestného činu a trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 tr. zákoníku, který není vyloučen.²⁰⁶

Prokazování naplnění potřebné formy zavinění ke spáchání tohoto trestného činu a k naplnění kvalifikačního znaku uvedeného v § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku v minulosti činilo určité potíže a v nedávné době bylo předmětem rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. Různé názory přetrvávají i v otázce právní kvalifikace následného použití kradené platební karty k výběru hotovosti nebo k bezhotovostní platbě.

Kapitola se zabývá výhradně jednáním spočívajícím v *neoprávněném opatření platebního prostředku bez souhlasu oprávněného uživatele*, nikoliv výkladem trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku jako celku. Tento trestný čin je proto vyložen pouze v dílčích souvislostech s trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku.

4.1. Trestný čin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 tr. zákoníku

Platební karta je platebním prostředkem, neboť dle § 234 odst. 1 tr. zákoníku „*umožňuje výběr hotovosti nebo převod peněžních prostředků*“.²⁰⁷ Platební kartou se rozumí karta, která je nepřenosná, identifikovatelná podle jména nebo čísla a kterou lze vybírat hotovost nebo platit za služby a zboží. Takovou kartou je zejména bankovní platební karta nebo platební karta úvěrové společnosti.²⁰⁸ Platební kartou může být i karta členská, předplatní nebo zákaznická, pokud splňuje podmínky nepřenosnosti a identifikovatelnosti.²⁰⁹

Neoprávněným opatřením se rozumí jakékoliv aktivní jednání pachatele, které směřuje k získání cizí platební karty bez souhlasu oprávněného uživatele. Jelínek uvádí, že „*opatřením*

---

²⁰⁵ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Komentář ke statistice platebního styku*. [online]. [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/harm_stat_data/komentar-ke-statistice-platebniho-styku/index.html.

²⁰⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 5 Tdo 45/2014, (R 3/2015).

²⁰⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁸ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 3017–3020.

²⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2003, sp. zn. 7 Tdo 320/2003, (T 584).

platebního prostředku se rozumí získání hmotného předmětu.²¹⁰ S tímto se však nedá jednoznačně souhlasit, neboť se domnívám, že i získáním čísla platební karty, data její expirace a kódu CVC2/CVV2 bez souhlasu oprávněného uživatele budou znaky trestného činu rovněž naplněny.

Čin je dokonán již samotným opatřením platební karty a nevyžaduje se, aby ji pachatel jakýmkoliv způsobem dále použil, například k výběru hotovosti nebo se o to alespoň pokusil.²¹¹ Dokonání činu nebrání ani skutečnost, že pachatel nezná PIN kód k platební kartě.²¹² Pro posouzení pachatelovy viny je irelevantní, pokud se platební karty po krádeži zbaví.²¹³ Vzhledem k tomu, že skutková podstata trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku materiálně představuje teprve přípravné jednání pro možnou další trestnou činnost, jedná se o předčasně dokonáný trestný čin. Zavádění takových trestných činů bývá kritizováno, neboť se z části jedná o typově bagatelní delikty s nízkou společenskou škodlivostí přepínající trestní represi, které samy o sobě nezpůsobují žádný okamžitý škodlivý následek.²¹⁴

Prokázání naplnění požadované formy zavinění, kterou je nepřímý úmysl²¹⁵, bylo předmětem odborné diskuse i soudní praxe. Nejvyšší soud se přiklání k extenzivnímu výkladu složky srozumění a nepřímý úmysl pachatele dovozuje i z jeho lhostejnosti k porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem.²¹⁶ Tentýž názor sdílí i Šámal, když chápe a vykládá tento typ vůle jako „smíření se s možným následkem mlčky“, přičemž tento „vyplňuje dosud existující, byť vcelku velmi malé, vakuum mezi eventuálním úmyslem a vědomou nedbalostí.“²¹⁷ Požadovaná forma zavinění je proto naplněna i v případě, že pachatel odcizí batoh, tašku nebo kabelku, protože musí považovat za možné, že se v takovém zavazadle nachází peněženka a v ní platební karta. Tento názor byl nakonec přijat i Ústavním soudem.²¹⁸ Naopak, restriktivní výklad zastává zejména Musil, který vyvození trestní odpovědnosti v takovém případě odmítá. Uvádí, že lhostejnost je nesprávně „šmahem pokládána za nepřímý úmysl“, neboť srozumění

²¹⁰ JELÍNEK, J. et al., *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*, s. 381.

²¹¹ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 3032.

²¹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 3 Tdo 813/2016, (R 46/2016 tr.).

²¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2011, sp. zn. 4 Tdo 884/2011.

²¹⁴ MUSIL, Jan. *Přestává platit v českém trestním právu princip odpovědnosti za zavinění? Trestněprávní revue* [online]. 2014, č. 11-12, s. 251-255. [cit. 2024-09-20]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

²¹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. § 15, § 13 odst. 2.

²¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2011, sp. zn. 4 Tdo 884/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1419/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 3 Tdo 678/2013.

²¹⁷ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář I*, § 1-139, s. 348.

²¹⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. III. ÚS 3255/13, (128/2014 USn.).

„vyjadřuje pachatelův kladný volní vztah ke způsobenému následku“ a pokud jej nelze prokázat, nelze ani nepřímý úmysl dovodit.²¹⁹ Je proto třeba dokázat, že pachatel o existenci platební karty věděl. Naopak, pokud o existenci věděl, a přesto ji zahodil, značí to, že jeho negativní volní vztah ke způsobenému následku a nepřímý úmysl není dán.²²⁰ Takové řešení by však vedlo ke smazávání hranice mezi přímým a nepřímým úmyslem, neboť, jak ostatně upozorňuje i Šámal, nechtění automaticky nezakládá nedbalost.²²¹

4.2. Krádež platební karty spáchaná členy organizované skupiny

Ke skutečně závažným důsledkům dochází v případě spáchání jednočinného souběhu trestného činu krádeže členem organizované skupiny podle § 205 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku a trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. Zákonodárce v případě těchto kvalifikovaných skutkových podstat stanovil rozsah trestních sazeb odlišně. Z důvodu vyšší typové závažnosti opatření platební karty oproti krádeži bude pachateli ukládán úhrnný trest v rozmezí od pěti do deseti let.²²² V některých výjimečných případech bude možné uvažovat o mimořádném snížení trestu odnětí svobody, a uložit pachateli trest v minimálním trvání jednoho roku.²²³ Toto však bude v zásadě vyloučeno u speciálních recidivistů podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, jak bylo uvedeno v předchozí kapitole. V takovém případě nebude možné výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložit.²²⁴ Trestní řízení bude třeba konat před krajským soudem.²²⁵

V kontextu této problematiky je velmi zajímavé rozhodnutí Nejvyššího soudu, které se odchýlilo od stávající rozhodovací praxe.²²⁶ Osmý senát v něm odmítl dovození zavinění ke zvlášť přitěžující okolnosti spočívající ve spáchání činu členem organizované skupiny podle § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku automaticky na základě naplnění tohoto znaku u sbíhajícího se trestného činu krádeže. Soud konstatoval, že pachatelé vytvořili organizovanou skupinu za účelem zmocnění se cizí hotovosti, platební kartu si neponechali, a ani se ji nepokusili jakkoliv uplatnit. Soud měl proto za to, že „*povaha a společenská škodlivost činu je dostatečně vyjádřena*

²¹⁹ MUSIL, Jan. Několik poznámek k trestní odpovědnosti za zavinění. In: KALVODOVÁ, Věra; FRYŠTÁK, Marek a PROVAZNÍK, Jan (ed.). *Trestní právo /stále/ v pohybu: pocta Vladimíru Kratochvílovi*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. s. 272. ISBN 978-80-210-8921-1.

²²⁰ MUSIL, J., *Přestává platit v českém trestním právu princip odpovědnosti za zavinění?*

²²¹ ŠÁMAL, Pavel. K úmyslu podle trestního zákoníku a k rozlišení eventuálního úmyslu od vědomé nedbalosti. In: JELÍNEK, Jiří a kol. *Deset let od přijetí českého trestního zákoníku*. Praha: Leges, 2019. s. 99. ISBN: 978-80-7502-354-4.

²²² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. § 43 odst. 1.

²²³ Tamtéž, § 58 odst. 3 písm. c).

²²⁴ Tamtéž, § 81 odst. 1.

²²⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). § 17 odst. 1.

²²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1149/2015.

jeho právním posouzením jako trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku a trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku.“

V důsledku stížnosti pro porušení zákona podané na základě právního názoru vyjádřeného v uvedeném rozhodnutí rozhodoval ve věci nakonec velký senát trestního kolegia, který tomuto rozhodnutí vytýkal, že při vyslovení viny nebyly uvedeny všechny zákonné znaky, které byly v daném případě naplněny. Soud nemůže pachatele uznat vinným mírnějším trestným činem naplňujícím jen znaky základní skutkové podstaty, pokud pachatel svým jednáním naplnil i znaky kvalifikované skutkové podstaty, a to s ohledem na stávající formální pojetí trestného činu.²²⁷ Zákon jako znak skutkové podstaty u trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku nevyžaduje žádný poruchový následek, ani pohnutku či cíl, z hlediska viny jsou proto tyto okolnosti nevýznamné a není namístě k nim přihlížet a je možné je zohlednit až při úvahách o trestu. Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku je proto naplněna i tehdy, pokud „*cílem jednání pachatelů nebylo zmocnění se platební karty, kterou po jejím odcizení případně ani nepoužili.*“ Odstranit případnou tvrdost zákona lze, odůvodňují-li to konkrétní okolnosti případu, například použitím ustanovení o mimořádném snížení trestu odnětí svobody podle § 58 tr. zákoníku a uložit trest pod dolní hranicí trestní sazby.²²⁸

4.3. Krádež platební karty a její následné použití

Poněkud problematické je i právní posouzení jednání, při kterém pachatel neoprávněně opatřenou platební kartu použije k výběru hotovosti nebo k transakci prostřednictvím platebního terminálu a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou nebo se o to alespoň pokusí. V takovém případě nedochází k faktické konzumpci²²⁹, nýbrž se jedná o jednočinný souběh s trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku nebo s trestným činem podvodu podle § 209 tr. zákoníku, eventuálně s pokusem těchto trestných činů podle § 21 tr. zákoníku.²³⁰

O případ jednočinného souběhu s trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku půjde zejména v případech, kdy provedení výběru hotovosti nebo bezhotovostní platby bezprostředně navazuje na trestný čin krádeže, kterým pachatel platební kartu do své moci získal, jak vyplývá

²²⁷ To bylo možné za účinnosti předchozí právní úpravy podle § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona.

²²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2024, sp. zn. 15 Tz 81/2023, (R 22/2024 tr.).

²²⁹ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 1996, sp. zn. 9 To 334/95, (R 35/1998 tr.).

²³⁰ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 3032.

z ustálené soudní praxe.²³¹ Pokud se pachatel neúspěšně pokusil vybrat hotovost několika dílčími jednáními, jednotlivé částky se sčítají.²³²

Na toto právní posouzení však nepanuje jednotný názor. Někteří autoři mají za to, že by se takové jednání mělo kvalifikovat jako jednočinný souběh s trestným činem podvodu podle § 209 tr. zákoníku, neboť pachatel svým jednáním spočívajícím v použití platební karty uvádí banku v omyl a tato mu dobrovolně poskytuje finanční prostředky.²³³ Naopak, podle jiných autorů banka v omyl uváděna není, neboť při použití platební karty nekontroluje identitu vybírajícího. Ten se použitím platební karty zmocňuje peněz a vylučuje moc banky nad těmito finančními prostředky.²³⁴

4.4. Závěr a návrhy de lege ferenda

Neoprávněné opatření platební karty je často jen doprovodným jednáním k ústřednímu trestnému činu krádeže podle § 205 tr. zákoníku. Má povahu přípravného jednání s nízkou společenskou škodlivostí a samo o sobě neimplikuje, že nějaký škodlivý následek v budoucnu nastane. Jak vyplývá z judikatury, pachatelé často ani nezamýšlí platební kartu nějakým způsobem využít, neboť se jí zbavují bezprostředně po dokonání činu. V případě naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 234 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku se však povahou přípravný trestný čin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dostává do popředí oproti trestnému činu krádeže, a to s ohledem na jeho vyšší typovou závažnost, která vyplývá z trestní sazby stanovené zákonodárcem. Z judikatury je dále patrné, že je tento trestný čin zpravidla páchan recidivisty ve smyslu § 205 odst. 2 tr. zákoníku, a to v jednočinném souběhu s krádežemi vloupáním podle § 205 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku nebo s kapesními krádežemi podle § 205 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. Vyšší trestní sazby v případě neoprávněného opatření platební karty mohou mít závažné důsledky právě pro recidivisty, a to s ohledem na omezenou možnost užití institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody.

Považuji za nepřiměřené, aby krádež peněženky obsahující platební kartu spáchaná třemi kapsáři byla postihována v rámci téže trestní sazby jako jednání, při kterém pachatel prostřednictvím skimmovacího zařízení získá velké množství údajů k platebním prostředkům a v návaznosti na to desítky padělaných či pozměněných platebních prostředků a desítky

---

²³¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 5 Tdo 205/2014.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1078/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. 6 Tdo 1623/2018.

²³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 368/2015.

²³³ ŠČERBA, F. et al., *Trestní zákoník. I. vydání (2. aktualizace)*, § 205 krádež.

²³⁴ ŠÁMAL, P. et al., *Trestní zákoník: komentář II*, § 140-271, s. 2551.

neoprávněných transakcí.²³⁵ Problematická je zejména příliš vysoká dolní hranice trestní sazby u kvalifikovaných skutkových podstat a příliš široce stanovená objektivní stránka trestného činu zahrnující jak přípravná jednání s nízkou společenskou škodlivostí, tak velmi závažná jednání.

Vzhledem k uvedeným důvodům a v souladu s požadavkem na přijetí opatření k zajištění trestnosti krádeže nebo jiného neoprávněného přisvojení hmotného bezhotovostního platebního prostředku stanoveného unijním právem²³⁶ navrhuji vyčlenit z ustanovení § 234 tr. zákoníku samostatný trestný čin neoprávněného opatření platebního prostředku s trestní sazbou trestu odnětí svobody do dvou let. Žádné kvalifikované skutkové podstaty nenavrhuji. Mám za to, že takové řešení by odstranilo ty nejpalcivější nedostatky, typová závažnost by odpovídala povaze předčasně dokonatého trestného činu a byly by naplněny požadavky evropského práva.

Pokud jde o právní posouzení jednání spočívajícího v použití neoprávněně opatřené platební karty, domnívám se, že je v současné době vhodné přiklonit se k názoru Nejvyššího soudu a autorů, kteří jsou s ním ve shodě. Bankomaty a platební terminály prozatím pouze ověřují, zda je karta aktivní a nebyla zablokována nebo nahlášena jako ztracená či odcizená, nikoliv totožnost jejího uživatele. Tato situace se však může v budoucnu změnit.²³⁷ Stejně tak lze očekávat, že se bude měnit i obsah pojmu „*platební prostředek*“, jak ho známe dnes.

---

²³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. 15 Tdo 1491/2016, (R 1/2018 tr.).

²³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2019/713 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV. Čl. 4 písm. a), čl. 9 bod 2.

²³⁷ KOUDELA, Jan. *Biometrický podpis v moderní bance – naprostá nutnost*. [online]. 15. 9. 2015 [cit. 28. 9. 2024]. Dostupné z: <https://www.bankovnictvionline.cz/index.php/biometricky-podpis-v-moderni-bance-naprosta-nutnost>.

5. Trestný čin krádeže a související trestné činy

Tato kapitola shrnuje další nejčastější trestné činy, které mají s trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku shodné některé znaky a upozorňuje na jejich rozdíly a hraniční případy.

5.1. Trestný čin loupeže podle § 173 tr. zákoníku a vydírání podle § 175 tr. zákoníku

U trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku je znakem trestnosti alespoň *pokus uchování si věci násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí*, které musí následovat bezprostředně po činu. Oproti tomu znakem trestného činu loupeže podle § 173 tr. zákoníku je *užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí* proti jinému *v úmyslu se cizí věci zmocnit*. Znakem trestného činu vydírání podle § 175 tr. zákoníku je nucení jiného *násilím* nebo *pohrůzkou násilí* něco konat, opomenout nebo strpět.

Z výše uvedeného vyplývá, že užije-li pachatel násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí bezprostředně poté, co si přisvojí cizí věc jejím zmocněním, přičemž k takovému jednání je motivován snahou si cizí věc ponechat, bude jeho čin posouzen jako trestný čin krádeže. V případě že by důvodem použití oné pohrůžky nebo násilí byl jiný cíl, například vyhnout se dopadení a opustit místo spáchání činu, bude čin posouzen jako vícečinný souběh krádeže a vydírání.²³⁸ Naopak, o loupež se bude jednat v případě užití násilí nebo pohrůžky násilí vůči jinému ještě před samotným zmocněním se cizí věci.²³⁹

Z ustálené judikatury vyplývá, že jednání spočívající v nečekaném vytržení věci z ruky poškozeného je krádeží, v případě, že se však poškozený snaží klást odpor, který pachatel překonává násilím, například přetahováním o věc nebo cloumáním s ní, půjde o loupež.²⁴⁰

5.2. Trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku

Předmětem útoku trestného činu krádeže je *cizí věc*. Předmětem útoku trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku je *cizí věc, která byla pachateli svěřena*. Pachateli nebyla věc svěřena, dokud nad ní dosavadní držitel vykonává svou moc, tedy například pokud je zavázán cizí věci střežit před jejich odcizením, poškozením nebo zničením.²⁴¹ Pachateli nebyly svěřeny ani peněžní prostředky, pokud byl oprávněn nakládat pouze se zásilkami, které je obsahovaly,

²³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 8 Tdo 98/2012. (R 60/2012 tr.).

²³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1383/2004, (R 41/2005 tr.).

²⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1254/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 8 Tdo 842/2013.

Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11. 2. 1979, sp. zn. Tpjf 33/79, (R 1/1980 tr.).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 23. 9. 1971, sp. zn. 1 To 121/71, (R 19/1972 tr.).

²⁴¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 3 Tdo 115/2009, (R 28/2010 tr.).

nikoli s penězi samotnými.²⁴² Pokud si pachatel přisvojí cizí věc společně s osobou, které tato věc byla svěřena, nepáchá krádež, nýbrž se účastní zpronevěry.²⁴³

5.3. Trestný čin neoprávněného užívání cizí věci podle § 207 tr. zákoníku

Předmětem útoku v případě trestného činu neoprávněného užívání cizí věci podle § 207 tr. zákoníku je *cizí věc nikoli malé hodnoty* nebo *motorové vozidlo*. V případě trestného krádeže musí pachatel jednat *s vůlí nakládat s věcí jako s vlastní*²⁴⁴, naopak u trestného činu neoprávněného užívání cizí věci musí mít pachatel *úmysl věc přechodně užívat* a následně umožnit původnímu držiteli, aby se znovu ujal výkonu svých práv, přitom však nesmí vyčerpat podstatu věci nebo ji podstatně opotřebovat.²⁴⁵

Jako trestný čin krádeže se posoudí i jednání při kterém pachatel, ač s úmyslem cizí věc užívat jen přechodně, naloží tak, že poškozenému obnovení dispozičního práva i jen výrazně ztíží, například tak, že věc zanechá na odlehlém místě a její navrácení je věcí náhody.²⁴⁶ Pokud pachatel dokoná trestný čin neoprávněného užívání cizí věci a teprve poté z něj odcizil nějakou jeho část, dopustil se trestného činu krádeže pouze ve vztahu k této části.²⁴⁷

5.4. Trestný čin podvodu podle § 209 tr. zákoníku

Trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku může být proveden tak, že pachatel do uzamčeného prostoru vnikne *lstí*, přičemž lest představuje *záměrné vyvolání nebo využití něčího omylu*. Znakem trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku je *uvedení někoho v omyl, využití něčího omylu nebo zamlčení podstatných skutečností*.

Pokud pachatel vyvolá omyl nebo využije něčího omylu, ale pak se cizí věci sám zmocní, jednání bude posouzeno jako krádež. Naopak, pokud uvede poškozeného v omyl a ten mu věc dobrovolně sám vydá, jedná se o podvod.²⁴⁸ V této záležitosti panuje v literatuře nejednotný názor na posouzení výběru hotovosti neoprávněně opatřeným platebním prostředkem, jak bylo uvedeno

²⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1298/2012, (R 23/2014 tr.).

²⁴³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 1994, sp. zn. Tzn 61/93, (R 26/1995 tr.).

²⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018, (R 51/2018).

²⁴⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5. 9. 1972, sp. zn. 2 Tz 6/72, (R 17/1974 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1298/2016.

²⁴⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2000, sp. zn. 4 To 97/2000, (R 42/2001 tr.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 4 Tdo 719/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 6 Tdo 1246/2012.

²⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3 Tdo 206/2011, (R 3/2013 tr.).

²⁴⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. 8 Tdo 1388/2008.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 3 Tdo 622/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1326/2015.

v kapitole č. 4. Právní posouzení neoprávněného odběru elektrické energie může naplnit skutkovou podstatu obou trestných činů a bude záviset na konkrétních okolnostech případu.²⁴⁹

5.5. Trestný čin zatajení věci podle § 219 tr. zákoníku

Předmětem útoku trestného činu zatajení věci je *cizí věc nikoli nepatrné hodnoty*, která se pachateli dostala do jeho moci *nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby*, tedy věc opuštěná, ztracená nebo zapomenutá. Trestný čin zatajení věci má ve vztahu k trestnému činu krádeže subsidiární charakter.²⁵⁰

Pokud poškozený věc ztratí a pachatel si ji присvojí, ač ví, komu náleží, dopustí se krádeže.²⁵¹ Pokud se pachatel dopustí krádeže motorového vozidla a následně v něm nalezne peněžní hotovost, jedná se o krádež.²⁵² Stejně tak se krádeže dopustí vlastník nemovité věci, pokud si присvojí věc, kterou v nemovitosti zanechal nájemník.²⁵³

---

²⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 Tdo 927/2014.

²⁵⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 7 Tdo 153/2006, (T 873).

²⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 342/2008, (R 19/2009).

²⁵² Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 11. 1991, sp. zn. 4 To 63/91, (R 30/1992 tr.).

²⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 7 Tdo 153/2006, (T 873).

Závěr

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu trestného činu krádeže podle § 205 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, tedy zejména popsat a zhodnotit stávající právní úpravu a identifikovat, jak jsou znaky obsažené ve skutkových podstatách trestného činu krádeže vykládány v rozhodovací praxi soudů. Cílem práce bylo dále vyložit některé současné problematické aspekty trestného činu krádeže, včetně aktuálních diskusí a judikatury a navrhnout možné změny právní úpravy. Práce byla tvořena celkem pěti samostatnými kapitolami, které byly členěny na jednotlivé podkapitoly.

První kapitola se zabývala historickým vývojem trestného činu krádeže na území dnešní České republiky, a to od 13. století do roku 2009. Nabídla pohled na evoluci skutkové podstaty trestného činu krádeže a okolností podmiňujících použití trestní sazby. Z porovnání historické a současné právní úpravy vyplynulo, že některé znaky zůstaly takřka nezměněny, naopak z důvodu ekonomických a sociálních změn ve společnosti bylo od mnohých upuštěno, nebo byly naopak nově zavedeny. Například znak trestnosti přečinu krádeže uvedený v § 205 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku se téměř v nezměněné podobě vyskytoval v českém trestním právu již minimálně v roce 1852, recidiva byla společenským problémem ještě před narozením Marie Terezie a ani kvalifikační znak spáchání krádeže během epidemie není v českém právním řádu moderním ustanovením. Oproti tomu dnes již není přísněji trestné spáchání krádeže v kostele (minimálně podle pravidel sekulárních) ani ryb v haltýřích nebo od čeládky na pánu. Novinkou jsou zejména ustanovení vyplývající z ochrany proti terorismu.

Druhá kapitola obsahovala analýzu současné právní úpravy trestného činu krádeže obsaženého v ustanovení § 205 tr. zákoníku. Věnovala se jednotlivým znakům skutkových podstat a výkladu jednotlivých pojmů, jako je *přisvojení*, *zmocnění*, *takový čin* aj., vyloženy byly i okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Analýza byla provedena s ohledem na současnou literaturu i rozhodovací praxi soudů.

Třetí kapitola se zabývala speciální recidivou u trestného činu krádeže, a to jednak z hlediska důvodů jejího zavedení do právního řádu České republiky, tak i výkladovými problémy, které znění ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku v minulosti vyvolalo. Shrnula současnou diskuzi k tématu speciální recidivy nejen u krádeží, ale i u jiných trestných činů a plánované legislativní změny. Závěrem nabídla stručné představení některých statistických údajů a návrhy na změny současné právní úpravy týkající se speciální recidivy.

Čtvrtá kapitola se zaměřovala na jednočinný souběh trestných činů krádeže a neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, problematiku výkladu nepřímého úmyslu a okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby při spáchání činu členem organizované skupiny. Krátká úvaha byla věnována i právní kvalifikaci následného použití neoprávněně opatřené platební karty. Kapitola v závěru obsahuje návrhy změny právní úpravy.

Pátá kapitola zařadila trestný čin krádeže do kontextu jiných trestných činů, které mají s trestným činem krádeže některé společné znaky, upozornila na jejich rozdíly a uvedla hraniční příklady včetně judikatury.

Při zvažování případné kapitoly věnující se komparaci s právní úpravou jiného státu bylo možné vzhledem k jazykovým dovednostem provést srovnání pouze s právní úpravou v anglofonní zemi. S ohledem na odlišný právní systém a maximální rozsah práce stanovený pravidly pro organizaci studia účinnými od 1.10.2024 bylo od tohoto záměru nakonec upuštěno.

Za vhodné změny stávající právní úpravy považuji zejména diskutované vypuštění § 205 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku a podřazení takového jednání pod trestný čin loupeže podle § 173 tr. zákoníku.²⁵⁴ Takové řešení by lépe odpovídalo jeho násilné povaze. Dále navrhuji zrušit § 205 odst. 2 tr. zákoníku a zahrnout speciální recidivu mezi alternativy uvedené v § 205 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku, aniž by byla stanovena minimální výše škody. S tímto návrhem souvisí i vypuštění kvalifikovaných skutkových podstat, jejichž jediným kvalifikačním znakem je prejudice a u kterých takové zostření trestní represe nebylo řádně odůvodněno. Přikláním se též k vypuštění § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku a souhlasím s tím, že je toto ustanovení problematické a nadbytečné a že znaky v něm uvedené by postačovalo zohlednit při individualizaci trestu za použití obecné přitěžující okolnosti podle § 42 písm. j) tr. zákoníku.²⁵⁵ Toto opatření se týká i dalších majetkových trestných činů. Konečně navrhuji, aby jednání spočívající v neoprávněném opatření platebního prostředku bylo vyčleněno z trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 tr. zákoníku a upraveno jako samostatný trestný čin neoprávněného opatření platebního prostředku s trestní sazbou do dvou let, bez kvalifikovaných skutkových podstat.

Mám za to, že trestný čin krádeže je i přes svou četnost, nebo právě pro ni, zajímavým objektem výzkumu s dostatečným množstvím relevantní judikatury. Skutečnosti, které jsem se při vypracování práce dozvěděla prohloubily mé znalosti a přinesly mi nové pohledy na danou

---

²⁵⁴ PELC, V., *Krádež spojená s násilím*, s. 232-238.

²⁵⁵ ŘÍHA, J., *Nové pojetí trestného činu krádeže*.

problematiku, a to zejména v souvislosti s fenoménem recidivy a souvisejícím trestným činem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku. Domnívám se, že i tato témata mohou v budoucnu poskytnout mnoho podnětů pro další analýzu.

Seznam použitých zkratek

- Tr. zákoník nebo trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Tr. zák. – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.
- EU – Evropská unie

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

- BĚLOVSKÝ, Petr. *Občanské právo*. In: BOBEK, Michal; MOLEK, Pavel a ŠIMÍČEK, Vojtěch et al. *Komunistické právo v Československu: kapitoly z dějin bezpráví*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. s. 425-462. ISBN 978-80-210-4844-7.
- BRANDL, Vincenc (ed.). *Kniha Rožmberská*. Praha: Nákladem Jednoty právnické, 1872. 144 s.
- CÍSAŘOVÁ, Dagmar. Několik zamyšlení nad některými problémy návrhu nového trestního zákona. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 2007, č. 2, s. 39-41. ISSN 0323-0619.
- ČESKOSLOVENSKO. *Osnova zákona, kterým se vydává trestní zákon*. Praha: Státní tiskárna. 1937. 431 s.
- DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav a SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: komentář. I. díl, (§ 1 až 232)*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 1149 s. ISBN 978-80-7478-790-4.
- KOMISE PRO REFORMU ČESKOSLOVENSKÉHO TRESTNÍHO ZÁKONA. *Přípravné osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového*. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 1926. 94 s.
- KONRÁD II. OTA, ADAMOVÁ, Karolina (ed.). *Statuta Konrádova*. In: ADAMOVÁ, Karolina a SOUKUP, Ladislav. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 25-28. ISBN 978-80-7380-271-4.
- JELÍNEK, Jiří et al. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 9. vydání. Praha: Leges, 2022. 1424 s. ISBN 978-80-7502-637-8.
- JELÍNEK, Jiří; HASCH, Karel; HERANOVÁ, Simona; TEJNSKÁ, Katarína; KOPEČNÝ, Zdeněk et al. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022. 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.
- KRISTIÁN Z KOLDÍNA, Pavel, JIREČEK, Josef (ed.). *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Vyd. 5. Praha: Nákladem Spolku českých právníků "Všehrd", 1876. 511 s.
- MAREŠOVÁ, Alena; BLATNÍKOVÁ, Šárka; KOTULAN, Petr; MARTINKOVÁ, Milada, ŠTĚCHOVÁ, Markéta a TAMCHYNA Miroslav. *Kriminální recidiva a recidivisté (charakteristika, projevy, možnosti trestní justice)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. 302 s. ISBN 978-80-7338-119-6.
- MUSIL, Jan. Několik poznámek k trestní odpovědnosti za zavinění. In: KALVODOVÁ, Věra; FRYŠTÁK, Marek a PROVAZNÍK, Jan (ed.). *Trestní právo /stále/ v pohybu: pocta Vladimíru Kratochvílovi*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. s. 269-280. ISBN 978-80-210-8921-1.
- RAUSCHER, Rudolf. *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*. Knihovna právnické fakulty University Komenského. Bratislava: Nákladem Právnické fakulty University Komenského, 1929. 100 s.
- ROZUM, Jan; TOMÁŠEK, Jan; VLACH, Jiří a HÁKOVÁ, Lucie. *Efektivita trestní politiky z pohledu recidivy*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016. 105 s. ISBN 978-80-7338-164-6.

- SHEINOST, Miroslav; VÁLKOVÁ, Helena et al. *Sankční politika a její uplatňování*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 193 s. ISBN 978-80-7338-154-7.
- SOLNAŘ, Vladimír et al. *Československé trestní právo. Sv. 2, Zvláštní část*. Praha: Orbis, 1959. 353 s.
- SOLNAŘ, Vladimír et al. *Československé trestní právo. Sv. 1, Obecná část*. 2. vyd. Praha: Orbis, 1969. 318 s.
- SOLNAŘ, Vladimír; FENYK, Jaroslav; CÍSAŘOVÁ, Dagmar a VANDUCHOVÁ, Marie. *Systém českého trestního práva*. 2009. Praha: Novatrix, 2009. 283 s. ISBN 978-80-254-4033-9.
- ŠÁMAL, Pavel. *Osnova trestního zákoníku 2004-2006*. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 197. ISBN: 80-7179-527-5.
- ŠÁMAL, Pavel. K úmyslu podle trestního zákoníku a k rozlišení eventuálního úmyslu od vědomé nedbalosti. In: JELÍNEK, Jiří a kol. *Deset let od přijetí českého trestního zákoníku*. Praha: Leges, 2019. s. 79-106. ISBN: 978-80-7502-354-4.
- ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. II, § 140-421*. Praha: C.H. Beck, 2010. s. 1289-3285. ISBN 978-80-7400-178-9.
- ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. I, § 1-139*. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. 1852 s. ISBN 978-80-7400-893-1.
- ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník: komentář. II, § 140-271*. 3. vydání. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 1853-3596. ISBN 978-80-7400-893-1.
- TOVAČOVSKÝ Z CIMBURKA, Ctibor, BRANDL, Vincenc (ed.). *Kniha Tovačovská, aneb pana Ctibora z Cimburka a z Tovačova Paměť obyčejů, řádů, zvyklostí starodávných a řízení práva zemského v Mar. Mor*. Brno: V. Brandl, 1868. 136 s.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

- ASOCIACE ORGANIZACÍ V OBLASTI VĚZEŇSTVÍ (AOOV). *Návrh krátkodobých legislativních změn v trestní justici vedoucí ke snížení trestní represe*. [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: https://aovv.cz/wp-content/uploads/2023/04/5-kratkodobych_leg_zmen_snizeni_trestni_represe_230417_161715.pdf.
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Komentář ke statistice platebního styku*. [online]. [cit. 2024-09-19]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/harm_stat_data/komentar-ke-statistice-platebniho-styku/index.html.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná hrubá měsíční mzda*. [online]. [cit. 2024-09-15]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/prumerna-hruba-mesicni-mzda-graf>.
- DRÁPAL, Jakub. *Speciální skutkové podstaty pro recidivisty: Nepromyšlené a škodlivé*. *Trestněprávní revue* [online]. 2022, č. 3, s. 172-180. [cit. 2024-09-06]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- DRÁPAL, Jakub et al. *Jak trestáme? Aplikace trestního práva v ČR*. [online] [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: https://jaktrestame.cz/aplikace/#appka_here.
- DRÁPAL, Jakub, DUŠEK, Libor. *Tresty za nouzového stavu: nedořešený problém*. *Trestněprávní revue* [online]. 2021, č. 2, s. 98-104. [cit. 2024-10-01]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].

- FENYK, Jaroslav. *Separátní votum k nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 46/18.* [online]. [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=Pl-46-18_1.
- HENDRYCH, Dušan et al. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. [online]. [cit. 2024-07-20]. ISBN: 978-80-7400-059-1. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- CHROMÝ, Jakub. *K právnímu pojetí recidivy v novém trestním zákoníku*. *Trestněprávní revue* [online]. 2009, č. 11, s. 325-331. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- MUSIL, Jan. *Přestává platit v českém trestním právu princip odpovědnosti za zavinění?* *Trestněprávní revue* [online]. 2014, č. 11-12, s. 251-255. [cit. 2024-09-20]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- JELÍNEK, Jiří. Možnosti zdokonalení právní úpravy majetkových trestných činů v českém trestním zákoníku. In: ROMŽA, Sergej; ŠTRKOLEC, Martin a VINEROVÁ, Bronislava. *Košické dni trestného práva, VII. ročník. Ochrana vlastnického práva normami trestného práva*. [online]. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2023. s. 12-21. ISBN 978-80-574-0270-1. [cit. 2024-09-09]. Dostupné z: <https://unibook.upjs.sk/sk/pravnicka-fakulta/1925-kosicke-dni-trestneho-prava-2023-vii-rocnik-ochrana-vlastnickeho-prava-normami-trestneho-prava>.
- JOCHMAN, David. *Recidiva jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a rovnost před zákonem*. *Bulletin advokacie* [online]. 2021, č. 3, s. 41-45. [cit. 2024-09-06]. ISSN: 1805-8280. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- KOUDELKA, Zdeněk. *Stanovení hranic škody v trestním právu*. *Právo a bezpečnost* [online]. 2021, č. 1, s. 43. [cit. 2024-08-25]. ISSN: 2336-5323. Dostupné z: <https://aspi.cz/>. [paywall].
- KOUDELA, Jan. *Biometrický podpis v moderní bance – naprostá nutnost*. [online]. 15. 9. 2015 [cit. 28. 9. 2024]. Dostupné z: <https://www.bankovnictvionline.cz/index.php/biometricky-podpis-v-moderni-bance-naprosta-nutnost>.
- KRATOCHVÍL, Vladimír. *Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku*. *Trestněprávní revue* [online]. 2011, č. 1, s. 15-18. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- KUČHTA, Josef. *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku*. *Právní rozhledy* [online]. 2010, č. 1, s. 1-7. [cit. 2024-09-04]. ISSN: 1210-6410. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické listy trestní pro rok 2022*. [online]. 2023 [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickyh-listu.html>.
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické listy trestní pro rok 2023*. [online]. 2024 [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickyh-listu.html>.
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony*. [online]. 23. 4. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORND3QJZZZ3/>.

- NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zvláštní zpráva „Věznice“*. [online]. 21. 10. 2019, s. 33. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/01/zvl_zprava_veznice25_09_2019.pdf.
- NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2023*. [online]. 24. 6. 2024. s. 6. [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2024/06/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti-SZ-za-rok-2023.pdf>.
- PELC, Vladimír. Krádež spojená s násilím. In: ROMŽA, Sergej; ŠTRKOLEC, Martin a VINEROVÁ, Bronislava. *Košické dni trestného práva, VII. ročník. Ochrana vlastnického práva normami trestného práva*. [online]. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2023. s. 232-238. ISBN 978-80-574-0270-1. [cit. 2024-08-29]. Dostupné z: <https://unibook.upjs.sk/sk/pravnicka-fakulta/1925-kosicke-dni-trestneho-prava-2023-vii-rocnik-ochrana-vlastnickeho-prava-normami-trestneho-prava>.
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2023* [online]. 2024. [cit. 2024-09-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>.
- PŮRY, František *Rekodifikační čtvrtky aneb nad návrhem nového trestního řádu*. In: epravo [online]. 13.4.2023. [cit. 2024-10-01]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/eshop/rekodifikacni-ctvrtky-aneb-nad-navrhem-noveho-trestniho-radu-online-zive-vysilani-13-4-2023-773.html?action=255f0cc4&fbclid=IwAR2sMyLEMV1WFD9V7YFSuMQgUpm4TKWyLN7IMX2g_rx0wXV8xCfme2feH6w.
- ŘÍHA, Jiří. *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue [online]. 2009, č. 10, s. 291-299. [cit. 2024-07-12]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- ŠČERBA, Filip. *Změny trestního zákoníku provedené novelou č. 333/2020 Sb. a jejich důsledky*. Trestněprávní revue [online]. 2020, č. 4, s. 187-193. [cit. 2024-08-25]. ISSN: 1213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. 1. vydání (2. aktualizace)*. [online]. Praha: C. H. Beck, 2022. [cit. 2024-08-24]. ISBN: 978-80-7400-807-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- SCHOLLE, Jan. *Zrušte § 205 odst. 2 trestního zákoníku*. Státní zastupitelství [online]. 2020, č. 4, s. 8. [cit. 2024-09-05]. ISSN: 1803-7631. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/>. [paywall].
- VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2023*. [online]. 2024. s. 124. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-vezenske-sluzby-ceske-republiky-za-rok-2023.pdf>.
- VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva za rok 2023*. [online]. 2024, s. 8. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/uredni-deska/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-vs-cr-2023.pdf>.
- VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Návrh trestního zákoníku, sněmovní tisk č. 744/2004*. [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=13052&pdf=1>.
- VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení vlády*. [online]. 1. 3. 2023. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/>.

- VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony.* [online]. 26. 3. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZZ3/>.
- WORLD PRISON BRIEF. *Highest to Lowest - Prison Population Rate.* [online]. [cit. 2024-09-05]. Dostupné z: https://www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison_population_rate?field_region_taxonomy_tid=14.

3. Seznam použitých důvodových zpráv

- *Důvodová zpráva k zákonu č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.codexis.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.codexis.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích.* [online]. [cit. 2024-09-06]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 253/1997 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit. 2024-09-07]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 330/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit. 2024-09-07]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.* [online]. [cit. 2024-07-18]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall].
- *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony.* [online]. 26. 3. 2024. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZZ3/>.

4. Seznam použitých právních předpisů

- JOSEF et al. *Geho Milosti ržimského cýsaře, vherského a českého krále, ec. Jozeffa Prwnjho. Arcy-knjžete Rakauského, ec. pána nasseho negmilostiwégssýho. Nowé práwo vtrpné a hrdelnj, pro králowstwj České, margrabstwj Morawské a knjžetcstwj Sleské.* Praha: nákladem podle cýsařského neymilostiwégssýho nadánj Kasspara Jana Kupce z Bilenbergku, 1708. 112 s.
- MARIE TEREZIE. *Constitutio criminalis Theresiana, aneb, Ržjmské Cýsařske w Vhřjch a Czechách ec. ec. Králowské Aposstolské Milosti Marye Terezye Arcý-Kněžny Rakauské, ec. ec. Hrdelnj Práwnj Ržad.* Vídeň: wytisstěný v Jána Tomásse vrozeného z Trattneru Cýsařsko-Králowského Dworskýho Impressora, 1769. 380 s.
- JOSEF II. *Práva wsseobecná nad Prowiněními, a jich Trestmi.* Vídeň: U Jana Tomásse Urozeného z Trattnerůw, 1787. 297 s.

- FRATIŠEK II. *Kniha práw nad přečiněnjmi hrdelnjmi a těžkými řádu Městského, (totiž Policye) přestupky*. Vídeň: U Jana Tomásse Urozeného z Trattnerůw, 1804. 571 s.
- Ústavní dekret č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku.
- Dekret presidenta republiky č. 16/1954 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, ve znění pozdějších předpisů.
- Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2019/713 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého.
- Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.
- Zákon č. 88/1950 Sb., trestní zákon správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník.
- Zákon č. 24/1957 Sb., o kárném (disciplinárním) stíhání rozkrádání a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 38/1961 Sb., o místních lidových soudech.
- Zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 150/1969 Sb., o přečinech, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.
- Zákon č. 557/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 330/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- Vyhláška č. 30/1945 Sb., ministra vnitra o platnosti ústavního dekretu presidenta republiky č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku.
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

5. Seznam použité judikatury

- Nález Ústavního soudu ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. III. ÚS 3255/13, (128/2014 USn.).
- Nález Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 46/18, (104/2020 USn.).
- Nález Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2021, sp. zn. IV. ÚS 767/21.
- Rozhodnutí pléna Nejvyššího soudu z 21. prosince 1957, Pls 11/75.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 18. 3. 1960, sp. zn. 7 Tz 44/60, (R 49/1960 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 2. 1965, sp. zn. 3 Tz 4/66, (R 29/1966 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, (R 27/1966 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 16. 7. 1971, sp. zn. 1 To 78/71, (R 71/1971 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 23. 9. 1971, sp. zn. 1 To 121/71, (R 19/1972 tr.)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 21. 10. 1971, sp. zn. 2 To 104/71, (R 21/1972 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5. 9. 1972, sp. zn. 2 Tz 6/72, (R 17/1974 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 20. 2. 1976, sp. zn. 6 To 4/76, (R 51/1976 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76, (R 53/1976 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14. 9. 1982, sp. zn. 3 To 43/82, (R 24/1983 tr.).
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 2. 11. 1984, sp. zn. 4 Tz 33/84, (R 8/1986 tr.).

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29. 4. 1986, sp. zn. 7 Tz 9/86, (R 31/1987 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22. 8. 1962, sp. zn. 8 Tz 49/62, (R 2/1963 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85, (R 45/1986 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 1994, sp. zn. Tzn 61/93, (R 26/1995 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2001, sp. zn. 5 Tz 63/2001, (R 4/2002 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1311/2012, (R 63/2013 tr.).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. 3 Tz 1/2013.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 8 Tz 77/2021.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, (R 19/2021).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2024, sp. zn. 3 Tz 33/2024.
- Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, (R 26/2013 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 11. 1991, sp. zn. 4 To 63/91, (R 30/1992 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2003, sp. zn. 7 Tdo 320/2003, (T 584).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 5 Tdo 270/2003, (R 13/2004 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 3 Tdo 853/2003, (R 3/2004 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1383/2004, (R 41/2005 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, (R 32/2008 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 3 Tdo 848/2005, (T 865).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 7 Tdo 153/2006, (T 873).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 8 Tdo 446/2006, (R 15/2007 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 8 Tdo 1092/2007, (T 1040).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2007, sp. zn. 7 Tdo 1147/2007, (R 29/2008 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 342/2008, (R 19/2009).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. 8 Tdo 1388/2008.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 3 Tdo 115/2009, (R 28/2010 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 6 Tdo 1182/2009, (T 1259).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010, (R 22/2011 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010, (T 1325).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 2011, sp. zn. 7 Tdo 23/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2011, sp. zn. 7 Tdo 248/2011.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2011, sp. zn. 6 Tdo 1621/2010.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3 Tdo 206/2011, (R 3/2013 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 18/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. 6 Tdo 858/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1017/2011, (R 59/2012 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2011, sp. zn. 4 Tdo 884/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. 3 Tdo 579/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 1035/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 706/2011, (R 33/2012 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1419/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 8 Tdo 98/2012, (R 60/2012 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 3 Tdo 622/2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1254/2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1298/2012, (R 23/2014 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 6 Tdo 1246/2012.
- usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 10. 2013, sp. zn. 5 Tdo 826/2013, (R 54/2014 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 3 Tdo 678/2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 8 Tdo 842/2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 5 Tdo 1237/2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 5 Tdo 45/2014, (R 3/2015).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 5 Tdo 205/2014.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. 8 Tdo 963/2014.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 Tdo 927/2014.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 368/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 506/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 3 Tdo 842/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1326/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1375/2015
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 4 Tdo 719/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 2016, sp. zn. 8 Tdo 651/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 3 Tdo 813/2016, (R 46/2016 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1149/2015.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 7 Tdo 989/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1058/2016.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1010/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1078/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1298/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1356/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 8 Tdo 237/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. 7 Tdo 446/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. 15 Tdo 1491/2016, (R 1/2018 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 7 Tdo 23/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. 8 Tdo 375/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018, (R 51/2018 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. 6 Tdo 1623/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1204/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1255/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. 7 Tdo 10/2021.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2021, sp. zn. 5 Tdo 1350/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 8 Tdo 1166/2023
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2023, sp. zn. 6 Tdo 85/2023, (R 36/2023 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2023, sp. zn. 6 Tdo 103/2023.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2023, sp. zn. 5 Tdo 655/2023, (R 33/2023 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2023, sp. zn. 6 Tdo 804/2023.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 4 Tdo 26/2024.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2024, sp. zn. 15 Tz 81/2023, (R 22/2024 tr.).
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2024, sp. zn. 6 Tdo 384/2024.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2024, sp. zn. 3 Tdo 496/2024.

- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 5. 1993, sp. zn. 3 To 16/93, (R 38/1993, tr.).

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 1993, sp. zn. 3 To 47/93, (R 26/1994 tr.).
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 4. 1994, sp. zn. 11 To 46/94, (R 45/1994. tr.).
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2000, sp. zn. 4 To 97/2000, (R 42/2001 tr.).

- Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 1995, sp. zn. 8 To 131/95, (R 57/1996 tr.).
- Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 10. 1997, sp. zn. 11 To 435/97, (R 53/1999 tr.).
- Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 7. 2020, sp. zn. To 190/2020.

- Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 1990, sp. zn. 2 To 193/90, (R 23/1991 tr.).
- Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 1. 1993, sp. zn. 4 To 65/93, (R 37/1993 tr.).
- Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 9. 1996, sp. zn. 3 To 595/96, (R 22/1997 tr.).
- Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 6. 2005, sp. zn. 3 To 500/2005, (R 25/2006 tr.).
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 1996, sp. zn. 9 To 334/95, (R 35/1998 tr.).
- Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 13.08.2020, sp. zn. 9 To 194/2020.
- Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. 8. 1990, sp. zn. 3 T 62/90, (R 22/1991 tr.).

Seznam ostatních zdrojů

- Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11. 2. 1979, sp. zn. Tpjf 33/79, (R 1/1980 tr.).

Trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku

Abstrakt

Cílem práce je provést analýzu trestného činu krádeže podle § 205 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, tedy zejména popsat a zhodnotit stávající právní úpravu a identifikovat, jak jsou znaky obsažené ve skutkových podstatách trestného činu krádeže vykládány v rozhodovací praxi soudů. Cílem práce je dále vyložit některé současné problematické aspekty trestného činu krádeže, včetně aktuálních diskusí a judikatury a navrhnout možné změny právní úpravy.

První kapitola se zabývá historickým vývojem trestného činu krádeže na území dnešní České republiky, a to od 13. století do roku 2009. Nabízí pohled na evoluci skutkové podstaty trestného činu krádeže a okolností podmiňujících použití trestní sazby.

Druhá kapitola obsahuje analýzu současné právní úpravy trestného činu krádeže obsaženého v ustanovení § 205 trestního zákoníku. Věnuje se typovým znakům skutkových podstat a výkladu jednotlivých pojmů, jako je *přisvojení*, *zmocnění*, *takový čin* aj., vyloženy jsou i okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Analýza je provedena s ohledem na současnou literaturu i rozhodovací praxi soudů.

Třetí kapitola se zabývá speciální recidivou u trestného činu krádeže, a to jednak z hlediska důvodů jejího zavedení do právního řádu České republiky, tak i výkladovými problémy, které znění ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku v minulosti vyvolalo. Shrnuje současnou diskuzi k tématu speciální recidivy nejen u krádeží, ale i u jiných trestných činů a plánované legislativní změny. V závěru obsahuje návrhy de lege ferenda.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na jednočinný souběh trestných činů krádeže a neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, problematiku výkladu nepřímého úmyslu a okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby při spáchání činu členem organizované skupiny. Krátká úvaha je věnována i právní kvalifikaci následného použití neoprávněně opatřené platební karty. Kapitola v závěru obsahuje návrhy změny právní úpravy.

Pátá kapitola zařazuje trestný čin krádeže do kontextu jiných trestných činů, které mají s trestným činem krádeže některé společné znaky, upozorňuje na jejich rozdíly a uvádí hraniční příklady včetně judikatury.

Klíčová slova: krádež, recidiva, krádež platební karty

The crime of theft according to Section 205 of the Czech Criminal Code

Abstract

The aim of this thesis is to analyze the crime of theft under Section 205 of the Czech Criminal Code, with a particular focus on describing and evaluating the existing legislation and identifying how the elements of the crime are interpreted in judicial decisions. Additionally, the thesis aims to address certain problematic aspects of the crime of theft, including recent discussions and relevant case law, and to propose potential legislative amendments.

The first chapter examines the historical development of the crime of theft in the territory of what is now the Czech Republic, from the 13th century to 2009. It provides an overview of the evolution of theft as a criminal offense and the circumstances under which more severe penalties were applied.

The second chapter analyzes the current legal regulation of the crime of theft in Section 205 of the Czech Criminal Code. It focuses on the specific elements of the crime and the interpretation of key terms, such as *appropriation*, *seizure*, and *such an act*. The chapter also discusses the circumstances that warrant more severe penalties. The analysis is supported by current legal literature and judicial decisions.

The third chapter addresses the issue of special recidivism in the context of theft. It examines both the reasons for its introduction into the Czech legal system and the interpretative challenges posed by the wording of Section 205(2) of the Czech Criminal Code. The chapter summarizes current discussions on special recidivism, not only in the case of theft but also in relation to other crimes, and outlines proposed legislative changes. It concludes with the future law proposals.

The fourth chapter focuses on the concurrence of the offences of theft with unauthorized measures, forgery, and alteration of means of payment. It also explores the issue of indirect intent and the circumstances under which more severe penalties are applied, particularly when the crime is committed by members of an organized group. Furthermore, the chapter briefly discusses the legal classification of the subsequent use of an unauthorized payment card. The chapter concludes with recommendations for legislative changes.

The fifth chapter places the offence of theft in the context of other crimes that share similar characteristics. It highlights the distinctions between these crimes and theft, and provides borderline examples, including relevant case law.

Keywords: theft, recidivism, theft of a credit card